

HØRINGSNOTAT

**Høring av forslag til
forskrift om konsekvensutredninger**

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Klima- og miljødepartementet

(KMD ref. 15/1738, KLD ref. 16/169)

Innholdsfortegnelse

1. Bakgrunn.....	4
1.1 Innledning	4
1.2 Gjeldende regelverk	4
1.3 Relevante EU-direktiver	4
1.4 Bakgrunn for forskriftsrevisjonen.....	4
1.5 Kort om regelverket om konsekvensutredninger	5
2. Oversikt over de viktigste foreslåtte endringene	6
2.1 Foreslåtte endringer som følge av revidert EIA-direktiv	6
2.2 Andre viktige foreslåtte endringer	6
3. Forslag til endringer i bestemmelsene	8
3.1 Innledning	8
3.2 Forslag til ny § 1 Forskriftens formål og virkeområde	8
3.3 Forslag til ny § 2 Forslagsstiller etter forskriften.....	9
3.4 Forslag til ny § 3 Ansvarlig myndighet etter forskriften	9
3.5 Forslag til ny § 4 Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes.....	10
3.6 Forslag til ny § 5 Planer og tiltak som skal konsekvensutredes dersom de kan få vesentlige virkninger	11
3.7 Forslag til ny § 6 Vurdering av planer etter § 5 første ledd bokstav a.....	13
3.8 Forslag om å ikke videreføre gjeldende § 6 i sektorforskriften: Forelegging av utredningsprogram for Klima- og miljødepartementet.....	13
3.9 Forslag til ny § 7 Vurdering av tiltak etter § 5 første ledd bokstav b	14
3.10 Forslag til ny § 8 Innhold i plan- eller utredningsprogram.....	15
3.11 Forslag til ny § 9 Høring og offentlig ettersyn av plan- eller utredningsprogram.....	16
3.12 Forslag til ny § 10 Fastsetting av plan- eller utredningsprogram	17
3.13 Forslag til ny § 11 Innhold i konsekvensutredningen.....	17
3.14 Forslag til ny § 12 Høring og offentlig ettersyn av planforslag eller søknad med konsekvensutredning	18
3.15 Forslag til ny § 13 Endring av planer eller tiltak etter gjennomført høring.....	19
3.16 Forslag til ny § 14 Vurdering av konsekvensutredningen og behovet for tilleggsutredninger	19
3.17 Forslag til ny § 15 Sluttbehandling av saken og vedtak	20
3.18 Forslag til ny § 16 Offentliggjøring av vedtak	20
3.19 Forslag til ny § 17 Konsekvensutredning ved grenseoverskridende miljøvirkninger	21
3.20 Forslag til ny § 18 Forholdet til forvaltningsloven.....	21
3.21 Forslag til ny § 19 Overtredelsesgebyr	22
3.22 Forslag til ny § 20 Straff.....	22
3.23 Forslag til ny § 21 Ikrafttreden	23
3.24 Forslag til ny § 22 Overgangsbestemmelser.....	23

3.25	Forslag til endringer i Vedlegg I. Reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven og tiltak etter annet lovverk som alltid skal konsekvensutredes	23
3.26	Forslag til endringer i Vedlegg II. Reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven og tiltak etter annet lovverk som skal vurderes nærmere etter vedlegg III	24
3.27	Forslag til nytt Vedlegg II.A. Opplysninger som skal fremlegges av forslagsstiller for planer og tiltak etter vedlegg II, jf. § 3 første ledd bokstav a og b	26
3.28	Forslag til endret Vedlegg III. Vurdering av vesentlige virkninger	27
3.29	Forslag til endret Vedlegg IV. Krav til innhold i konsekvensutredningen.....	28
4.	Administrative og økonomiske konsekvenser av endringsforslagene	29
4.1	Innledning	29
4.2	Virkninger for forslagsstillere	29
4.3	Virkninger for ansvarlige myndigheter	31
4.4	Konklusjon	31
5.	Forslag til forskrift om konsekvensutredninger i sin helhet	32

1. Bakgrunn

1.1 Innledning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og Klima- og miljødepartementet (KLD) legger med dette frem et felles forslag til forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften).

I henhold til kongelig resolusjon av 19. desember 2014 om endringene i ansvarsforholdet mellom departementene, er KMD ansvarlig for regelverket om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven. KLD er ansvarlig for plan- og bygningsloven kapittel 14, Konsekvensutredninger for tiltak og planer etter annet lovverk.

1.2 Gjeldende regelverk

På bakgrunn av ansvarsdelingen av regelverket, trådte det i kraft to forskrifter om konsekvensutredninger fra 1. januar 2015: En for planer etter plan- og bygningsloven og en for tiltak etter sektorlover¹.

Forskriftene regulerer saksbehandlingen av planer og tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. Formålet med bestemmelsene er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer eller tiltak, og når det tas stilling til om, og på hvilke vilkår, planer eller tiltak kan gjennomføres.

Bestemmelsene gjelder for nærmere bestemte planer og tiltak innen alle sektorer. For offshore energi, petroleumsvirksomhet og lagring og deponering av CO₂ er det gitt egne bestemmelser om konsekvensutredninger.²

1.3 Relevante EU-direktiver

Regelverket om konsekvensutredninger implementerer to EU-direktiver om miljøkonsekvensutredninger:

- Direktiv 2011/92/EU om vurdering av visse offentlige og private tiltaks virkninger for miljøet omhandler miljøvurderinger av tiltak eller prosjekter og omtales i det følgende som "EIA-direktivet" (Environmental Impact Assessment).³
- Direktiv 2001/42/EØF om vurdering av miljøvirkningene av planer og programmer som gir føringer for senere behandling av tiltak omfattet av EIA-direktivet. Dette direktivet omtales som direktivet om strategiske konsekvensutredninger og omtales i det følgende som "SEA-direktivet" (Strategic Environmental Assessment).⁴

1.4 Bakgrunn for forskriftsrevisjonen

Bakgrunnen for at forskriftene endres er at EIA-direktivet ble revidert våren 2014. Det reviderte direktivet 2014/52/EU (heretter kalt revidert EIA-direktivet) skal være gjennomført i norsk rett innen 16. mai 2017. Enkelte av endringene i det reviderte EIA-direktivet ble

¹ Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven (forskrift av 19.12.2014 nr. 1726) og forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover (forskrift av 19.12.2014 nr. 1758).

² Lov om fornybar energiproduksjon til havs (lov av 04.06.2010 nr. 21), forskrift til lov om petroleumsvirksomhet (forskrift av 27.06.1997 nr. 653) og forskrift om utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og om transport av CO₂ på kontinentalsokkelen (forskrift av 05.12.2014 nr. 1517).

³ Engelskspråklig versjon av EIA-direktivet er publisert [her](#).

⁴ Engelskspråklig versjon av SEA-direktivet er publisert [her](#).

allerede gjennomført i forbindelse med at nye forskrifter trådte i kraft 1. januar 2015. Det reviderte EIA-direktivet krever imidlertid ytterligere endringer i norsk regelverk, både forskriften og i plan- og bygningsloven.

I kongelig resolusjon av 19. desember 2014 om fastsetting av de to gjeldende forskriftene ble det varslet at regelverket skal gjennomgås med sikte på å oppfylle minimumskravene i direktivene. Det ble også slått fast at det skal foretas en nærmere vurdering av ytterligere forenklinger i regelverket, blant ut fra erfaringer og praktisering, herunder om forskriftene skulle slås sammen til én felles forskrift.

1.5 Kort om regelverket om konsekvensutredninger

Regelverket om konsekvensutredninger innebærer utvidede krav til saksbehandling og dokumentasjon for nærmere bestemte planer og tiltak. Hvilke planer og tiltak som omfattes fastsettes i forskrift. Regelverket er utformet i tråd med EU-direktivene om miljøkonsekvensutredninger (SEA- og EIA-direktivet) og det skilles mellom planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes, og planer og tiltak som skal vurderes nærmere og konsekvensutredes dersom planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger.

For planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes (§ 4), stilles det krav om planprogram eller melding. For planer og tiltak etter § 5 som skal konsekvensutredes, er det ikke krav til planprogram eller melding.

1.5.1 Nærmere om vedlegg II-tiltak

Ved revisjonen av KU-regelverket i 2014 ble størrelseskriteriene for tiltak i vedlegg II tatt ut av forskriften. Bakgrunnen var at ESA (EFTAs overvåkingsorgan for EØS-avtalen) ikke aksepterte bruk av størrelseskriterier alene som grunnlag for å avgrense hvilke vedlegg II-tiltak som måtte vurderes nærmere for å avgjøre om de kunne få vesentlige virkninger. Følgelig ble størrelseskriteriene tatt ut av vedlegg II for tiltak som inngår i EIA-direktivet.

Størrelseskriterier ble videreført for tiltakene i vedlegg II som ikke har sin bakgrunn i EIA-direktivet, men som er innført med utgangspunkt i nasjonale forhold. Det legges til grunn at de utvidede kravene til saksbehandling og dokumentasjon som følger av regelverket om konsekvensutredninger i hovedsak bør forbeholdes større tiltak, og at mindre tiltak blir tilfredsstillende belyst gjennom ordinære saksbehandlingsregler. Lovgivningen er i løpet av de senere år også styrket på mange områder for å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir ivaretatt på en god måte. Dette gjelder både i regelverket som regulerer bestemte tiltakstyper, i plan- og bygningsloven der det nå er innført et generelt krav til planbeskrivelse med redegjørelse for virkningene av planen, og ved at kravet til kunnskapsgrunnlag for alle offentlige beslutninger er styrket gjennom naturmangfoldloven og vannforskriften.

EIA-direktivet krever at tiltak som inngår i annex II i direktivet vurderes etter kriteriene som inngår i direktivets annex III. I forteksten til direktivet understrekes det at denne vurderingen av annex II-tiltakene (forskriften vedlegg II) bør sikre at *kun* prosjekter som kan antas å ha vesentlige virkninger, medfører krav om konsekvensutredning. Kriteriene er imidlertid relativt generelle og innebærer en skjønsmessig vurdering. Det legges til grunn at direktivets krav om vurdering av vedlegg II-tiltak skal sikre at slike tiltak som har tilsvarende vesentlig virkninger som vedlegg I-tiltak blir underlagt krav om konsekvensutredning. I en undersøkelse av praksis i fire EU-land (UK, Danmark, Italia og Frankrike) gjennomført av Norsk institutt for by og regionforskning i 2013 (NIBR notat 2013:105), fremgår det at ca.

2 % av annex II-sakene utløser krav om konsekvensutredning.

Det vil bli utarbeidet veiledning til vedlegg III-kriteriene for å bidra til at vurderingene av hvilke tiltak som utløser krav om konsekvensutredning vil bli mer forutsigbare og enhetlige. Ved revisjonen av regelverket i 2014 ble det innført en forenkling av saksbehandlingen av vedlegg II-tiltak ved at krav til planprogram eller melding ble tatt ut for slike tiltak som utløser konsekvensutredning. Dette er heller ikke et krav etter EIA-direktivet. Denne forenklingen videreføres.

De samme krav til dokumentasjon gjelder for vedlegg II-tiltak som utløser konsekvensutredning som for vedlegg I-tiltak. Dette gjelder også krav om faglig kompetanse, bruk av anerkjent metodikk og innleggelse av data i offentlige databaser.

2. Oversikt over de viktigste foreslåtte endringene

2.1 Foreslåtte endringer som følge av revidert EIA-direktiv

- Krav om at ansvarlig myndighet har tilstrekkelig fagkompetanse (§ 3).
- En presisering av roller i situasjoner der ansvarlig myndighet også er forslagsstiller (§ 3).
- Tidsfrist på seks uker for ansvarlig myndighet til å ta stilling til opplysninger fra forslagsstiller (§§ 6 og 7).
- Presisering av hensyntaken til konsekvensutredningen ved vedtak og gjennomføring, slik at ordlyden blir nærmere det reviderte EIA-direktivet (§ 15).
- Nye bestemmelser med krav om overtredelsesgebyr og straff (§§ 19 og 20).
- Nytt vedlegg II.A om hvilken informasjon forslagsstiller skal legge frem for ansvarlig myndighet for vedlegg II-tiltak.
- Endringer i vedlegg III. Dagens vedlegg III foreslås erstattet med det reviderte EIA-direktivets annex III supplert med en videreføring av enkelte nasjonale tillegg.
- Endringer i vedlegg IV. Dagens vedlegg IV foreslås erstattet med det reviderte EIA-direktivets annex IV supplert med en videreføring av enkelte nasjonale tillegg.

2.2 Andre viktige foreslåtte endringer

- Dagens to forskrifter om konsekvensutredninger foreslås slått sammen til én felles forskrift. Det foreslås flere redigeringsmessige endringer for å gjøre forskriften enklere.
- Bestemmelsene om saklig virkeområde (§§ 4 og 5) er forenklet: Bestemmelser om hvilke planer etter plan- og bygningsloven som omfattes, foreslås lagt nærmere opp til kravene i de to EU-direktivene.
- Ny bestemmelse om behandling av energitiltak i vedlegg II (§ 5 tredje ledd)
- Bestemmelsen om forelegging av utredningsprogram for KLD, hjemlet i gjeldende forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover § 6, foreslås ikke videreført.

- Bestemmelsen om behandling av tiltak etter vedlegg II som omfattes av sektorlover foreslås endret (§ 7).
- Bestemmelsen om nasjonalparker og andre verneområder i endres slik at alle vernetiltak større enn 250 km² skal konsekvensutredes (vedlegg I nr. 40).
- Forenkling i vedlegg I, pkt. 1: Arealkriteriet på 15 dekar foreslås tatt ut.
- Golfbaner foreslås tatt ut av vedlegg I,
- Størrelseskriteriet for når uttak av torv i vedlegg I må konsekvensutredes reduseres fra 1500 dekar til 200 dekar,
- Gjeldende bestemmelse i vedlegg I om tiltak som krever tillatelse etter storulykeforskriften foreslås endret og lagt til vedlegg II.
- Det nasjonale tiltaket om treslagskifte foreslås tatt ut av vedlegg II. Det vil vurderes nærmere om de nasjonale tiltakene om reingjerder og landbruksveier i vedlegg II skal videreføres.

3. Forslag til endringer i bestemmelsene

3.1 Innledning

I det følgende omtales bestemmelsene løpende etter paragrafnummer i forskriftsutkastet. De foreslåtte forskriftsbestemmelsene er tatt inn i sin helhet, med unntak av vedleggene der kun endringene omtales.

Ettersom flere av bestemmelsene i de to gjeldende forskriftene har ulik paragrafnummerering, og delvis også ulik utforming, er det valgt å ikke kursivere de foreslåtte endringene i bestemmelsene. Substansielle endringer i forhold til gjeldende rett markeres med kursiv ved kommentaren til leddet i bestemmelsen.

Det vil gå frem av teksten hvilke endringer som er begrunnet med revidert EIA-direktiv.

Forskriften om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven omtales i det videre som "planforskriften". Forskriften om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover omtales som "tiltaksforskriften".

3.2 Forslag til ny § 1 Forskriftens formål og virkeområde

Bestemmelsen i sin helhet:

Formålet med bestemmelsene om konsekvensutredninger er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer og tiltak, og når det tas stilling til om, og på hvilke vilkår, planer eller tiltak kan gjennomføres.

Saksbehandlingen etter forskriften skal samtidig ivareta krav til utredning og dokumentasjon som følger av annet lovverk og som er relevante for den beslutningen konsekvensutredningen skal ligge til grunn for.

For tiltak og planer som behandles etter annen lov enn plan- og bygningsloven, gjelder forskriften innenfor det geografiske virkeområdet for den aktuelle lov.

Vedlegg I til IV er en del av forskriften.

Kommentar:

Første og annet ledd er en videreføring av tilsvarende bestemmelser i gjeldende forskrifter.

Tredje ledd: Det geografiske virkeområde for planer etter plan- og bygningsloven fremgår av plan- og bygningsloven § 1-3 og trenger følgelig ikke å inngå i forskriften. Tidligere bestemmelse om geografisk virkeområde for tiltak etter sektorlover foreslås endret, slik at det presiseres at det er det geografiske virkeområdet for de ulike sektorlovene som vil bestemme virkeområdet for KU-forskriften. I de tilfeller noen av disse har et virkeområde ut over 1 nautisk mil fra grunnlinjen, vil også KU-bestemmelsene komme til anvendelse. Som nevnt i pkt. 1.2, omfattes ikke offshore energitiltak av denne forskriften, jf. også henvisningene i vedlegg I og II.

Fjerde ledd: Det foreslås å presisere at vedleggene er en del av forskriften.

3.3 Forslag til ny § 2 Forslagsstiller etter forskriften

Bestemmelsen i sin helhet:

Den som fremmer forslag om plan eller tiltak, heretter kalt forslagsstiller, skal vurdere om planen eller tiltaket omfattes av § 4 eller § 5.

Forslagsstiller skal bære kostnadene for utarbeidelse av konsekvensutredning, og for planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram der dette kreves. Forslagsstiller har ansvar for at de opplysninger som gis myndighetene er riktige og etterprøvbare og dekker kravene i forskriften.

Kommentar:

Det foreslås å gi en ny bestemmelse om forslagsstiller.

Første ledd: Det foreslås å utelukkende bruke «forslagsstiller» i stedet for dagens forskrifter hvor både «forslagsstiller» og «tiltakshaver» brukes, helholdsvist i planforskriften og tiltaksforskriften.

Annet ledd første setning: I KU-regelverket har det siden Ot.prp. nr. 75 (1988-1989) *Om lov om endringer i plan- og bygningsloven 14. juni 1985 nr. 77* vært et prinsipp at det er forslagsstiller som bærer kostnadene for utarbeidelse av konsekvensutredning og for planprogram eller melding der det er påkrevet. Det foreslås å ta inn en bestemmelse om dette for å tydeliggjøre dette i forskriften.

Annet ledd siste setning: Det foreslås å legge inn i forskriften at forslagsstiller har ansvar for at opplysninger som gis til myndighetene er riktige og etterprøvbare og dekker kravene i forskriften. Bestemmelsen må ses i sammenheng med §§ 19 og 20 om overtredelsesgebyr og straff.

3.4 Forslag til ny § 3 Ansvarlig myndighet etter forskriften

Bestemmelsen i sin helhet:

Ansvarlig myndighet etter bestemmelsene er planmyndigheten for den aktuelle planen etter plan- og bygningsloven, og myndighet etter annen lov for tiltak der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven. Ansvarlig myndighet går frem av denne forskriften vedlegg I og vedlegg II.

Ansvarlig myndighet skal ved behandling etter forskriften opptre objektivt og ha tilstrekkelig fagkunnskap. Dersom ansvarlig myndighet samtidig er forslagsstiller, skal de to rollene så langt det er mulig holdes administrativt adskilt.

Ved usikkerhet eller uenighet om hvem som er ansvarlig myndighet for planer etter plan- og bygningsloven, avgjør Kommunal- og moderniseringsdepartementet dette. Tilsvarende avgjør Klima- og miljødepartementet slik usikkerhet eller uenighet for saker der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven.

For planer etter plan- og bygningsloven, kan Kommunal- og moderniseringsdepartementet i samråd med berørte myndigheter bestemme at en annen myndighet enn den som fremgår av forskriften skal være ansvarlig myndighet, dersom hensynet til ivaretagelse av nasjonale eller viktige regionale hensyn tilsier det, eller planen omfatter flere kommuner eller fylker.

Kommentar:

Første ledd: Bestemmelsen klargjør ansvarsfordelingen etter forskriften.

Andre ledd: Det reviderte EIA-direktivet innfører en ny artikkel om objektivitet og interessekonflikter (artikkel 9a). Kravet om objektivitet er et generelt prinsipp i norsk forvaltning. Vedtak skal treffes på basis av objektive fakta, og det skal ikke tas utenforliggende hensyn eller utvises usaklig forskjellsbehandling i avgjørelsen av en sak og i hvordan saken utredes.

For å synliggjøre gjennomføringen av kravet i det reviderte EIA-direktivet, foreslås det å presisere i forskriften at ansvarlig myndighet skal opptre objektivt. KMD og KLD mener dette dekker det reviderte EIA-direktivets krav både når det gjelder objektivitet og interessekonflikter, med unntak av situasjoner hvor ansvarlig myndighet også er forslagsstiller. Det foreslås derfor å gi en ny bestemmelse hvor ansvarlig myndighet i slike situasjoner, så vidt mulig, skal adskille oppgavene administrativt. Hensikten er å legge til rette for en ryddig saksbehandling.

Tredje og fjerde ledd er i hovedsak en videreføring av gjeldende § 15 i planforskriften. Det er imidlertid nytt at det i tredje ledd foreslås at også Klima- og miljødepartementet kan avgjøre hvem som er ansvarlig myndighet dersom det er usikkerhet eller uenighet om dette for saker der det ikke utarbeides plan- eller plan- og bygningsloven.

3.5 Forslag til ny § 4 Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes

Bestemmelsen i sin helhet:

Følgende planer og tiltak skal alltid konsekvensutredes:

- a) Planer etter plan- og bygningsloven som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og vedlegg II, jf. regional plan etter loven § 8-1, kommuneplanens arealdel etter loven § 11-5 og områderegulering etter loven § 12-2.
- b) Reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven for tiltak i vedlegg I. Dette gjelder ikke for reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne planen.
- c) Tiltak i vedlegg I som behandles etter annen lov enn plan- og bygningsloven.
- d) Planer og programmer etter annen lov enn plan- og bygningsloven som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I eller II, og der planen eller programmet vedtas av et departement.

Saksbehandlingen etter første ledd bokstav a til c skal følge reglene i §§ 8 til 16. Prosessen for konsekvensutredning for planer, programmer og tiltak etter første ledd bokstav d skal skje etter reglene i §§ 11 til 18.

Dersom det skjer en endring av plan etter plan- og bygningsloven mellom varsel om oppstart av planarbeidet og utleggelse av planforslag til offentlig ettersyn, og endringen medfører at planen omfattes av første ledd bokstav a eller b, skal planen behandles etter reglene i §§ 11 til 16.

Kommentar:

Bestemmelsene om saklig virkeområdet i §§ 4 og 5 er forenklet sett i forhold til gjeldende forskrifter. Bestemmelsene i gjeldende §§ 2 og 3 i planforskriften som går lengre enn EIA- og SEA-direktivene, foreslås tatt ut. Det vises i denne sammenheng også til høringsnotat om endringer i plan- og bygningsloven, herunder §§ 12-2 og 12-3.

Bestemmelsens § 4 første ledd bokstav a og d dekker opp det saklige virkeområdet i henhold til SEA-direktivet. Bokstav b og c dekker opp det saklige virkeområdet i henhold til EIA-direktivets annex I. Direktivets annex II dekkes opp av § 5 første ledd bokstav a og b.

I § 4 *første ledd bokstav a* erstatter bokstav a, b, c og e i gjeldende planforskrift og avgrenses i samsvar med SEA-direktivet til kun å gjelde oversiktsplaner (regional plan, kommuneplan og områdereguleringer) som setter rammer for tiltak i vedlegg I og II. Med "fastsetter rammer for" menes å gi retningslinjer for utbygging eller på annen måte legge føringer for senere regulering av et konkret område. Med retningslinjer menes at planen legger grunnlag for beslutninger i etterfølgende planer.

Gjeldende bokstav d om områderegulering, og større detaljreguleringer (mer enn 15 dekar) av nye områder til utbyggingsformål foreslås ikke videreført. Bestemmelsen går ut over SEA-direktivet og innebærer i praksis en dublisering i forhold til ny bokstav a ettersom vedlegg I og II omfatter et stort antall tiltakstyper som i praksis dekker opp de fleste reguleringsformålene etter plan- og bygningsloven. Denne bestemmelsen har også skapt uklarhet. For å sikre at regulering av større områder til utbyggingsformål i strid med kommuneplan fortsatt dekkes opp, er regulering av hyttefelt og nye boligområder tatt inn i vedlegg I. Disse utbyggingsformålene omfattes ikke av gjeldende vedlegg I eller vedlegg II, og heller ikke av EIA-direktivet.

Bestemmelsen om større vernetiltak i tiltaksforskriften foreslås flyttet til vedlegg I. Samtidig foreslås det at bestemmelsen endres slik at den omfatter alle vernetiltak større enn 250 km². Se omtale under vedlegg I.

Bokstav b er en videreføring av bokstav f i planforskriften og bokstavene c og d en videreføring av henholdsvis bokstavene e og c i tiltaksforskriften.

I *annet ledd* tydeliggjøres det hvilken behandlingsform som gjelder. Med unntak av planer etter bokstav d omfattes planer og tiltak etter § 2 første ledd av bestemmelsene om planprogram/melding med utredningsprogram i §§ 8 til 10.

Tredje ledd viderefører gjeldende rett.

3.6 Forslag til ny § 5 Planer og tiltak som skal konsekvensutredes dersom de kan få vesentlige virkninger

Bestemmelsen i sin helhet:

Følgende planer og tiltak skal vurderes etter kriteriene i vedlegg III og konsekvensutredes dersom de kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn:

- a) Reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. Dette gjelder ikke for reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne planen.
- b) Tiltak i vedlegg II som behandles etter annen lov enn plan- og bygningsloven.

For reguleringsplaner etter første ledd bokstav a skal vurderingen gjøres etter reglene i § 6. For tiltak etter første ledd bokstav b skal vurderingen gjøres etter reglene i § 7. Dersom ansvarlig myndighet finner at planen eller tiltaket har vesentlige virkninger, skal planen eller tiltaket behandles etter reglene i §§ 11 til 16.

For tiltak i vedlegg II som behandles etter energi-, vannressurs- eller vassdragsreguleringsloven skal søknaden tilfredsstillende kravene i § 11 og behandles i samsvar med §§ 12 til 16 uten nærmere forhåndsvurdering etter reglene i § 7.

Dersom det mellom varsel om oppstart av planarbeidet etter plan- og bygningsloven og utleggelse av planforslag til offentlig ettersyn fremkommer nye opplysninger, eller det skjer endringer i faktiske forhold som medfører at planen likevel kan få vesentlige virkninger, jf. kriteriene i vedlegg III, skal det i planforslaget gis en særskilt redegjørelse av planens virkninger.

Kommentar:

Det vises til omtalen overfor om forenklinger av bestemmelsene om saklig virkeområde. *Bokstav a og b i første ledd* er en videreføring av gjeldende bokstav c i planforskriften og bokstav b i tiltaksforskriften. I samsvar med forslaget til endringer i plan- og bygningsloven § 12-3 (se eget høringsnotat) foreslås gjeldende § 3 bokstav a i planforskriften tatt ut. For å legge forskriften nærmere opp til kravene i EIA-direktivet, foreslås også gjeldende § 3 bokstav b i planforskriften om detaljreguleringer inntil 15 dekar som innebærer endringer av kommuneplan eller områdereguleringer, tatt ut.

I *annet ledd* presiseres det at vurderingen av planer etter plan- og bygningsloven skal skje etter § 6 og vurderingen av tiltak etter sektorlover skal skje etter § 7.

I *tredje ledd* fremgår det at for tiltak som behandles etter energi-, vannressurs- eller vassdragsreguleringsloven skal søknadene tilfredsstillende kravene til en konsekvensutredning og behandles i samsvar med bestemmelsene i §§ 12 til 16 uten en nærmere forhåndsvurdering etter § 7. En slik løsning er i samsvar med artikkel 4 nr. 3 i det reviderte EIA-direktivet, og er også i tråd med energimyndighetenes praksis. Som presisert i kapittel 1.4.1 omfattes slike saker som har vesentlige virkninger av de samme kravene som gjelder for vedlegg I-tiltak. Dersom konsekvensutredningen ikke oppfyller kravene i § 11 og vedlegg IV skal det stilles krav om tilleggsutredninger.

Fjerde ledd: Videreføring av gjeldende § 13 første ledd i planforskriften.

3.7 Forslag til ny § 6 Vurdering av planer etter § 5 første ledd bokstav a

Bestemmelsen i sin helhet:

For planer som omfattes av § 5 første ledd bokstav a, skal forslagsstiller legge frem opplysninger etter vedlegg II.A som grunnlag for ansvarlig myndighets vurdering av om planen skal konsekvensutredes. Forslagsstillers egen vurdering av om planen utløser konsekvensutredning, basert på kriteriene i vedlegg III, skal også fremgå.

Ansvarlig myndighet skal før oppstart av planarbeidet, jf. plan- og bygningsloven § 12-8, ta stilling til om planen kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, jf. kriteriene i vedlegg III basert på opplysninger gitt av forslagsstiller etter vedlegg II.A og ellers foreliggende kunnskap. Ansvarlig myndighet skal i nødvendig grad ta kontakt med berørte myndigheter for å avklare om planen kan få vesentlige virkninger, jf. vedlegg III.

Ansvarlig myndighet skal senest seks uker etter at opplysninger etter vedlegg II.A er gitt av forslagsstiller, ta stilling til om planen kan få vesentlige virkninger.

Dersom ansvarlig myndighet finner at planen kan få vesentlige virkninger, skal dette begrunnes og fremgå av varsel og kunngjøring om oppstart av planarbeidet.

Dersom ansvarlig myndighet finner at planen ikke vil få vesentlige virkninger, skal dette begrunnes og fremgå av varsel og kunngjøring om oppstart av planarbeidet eller ved utleggelse av planforslaget til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 12-10 og § 12-11.

Kommentar:

Første ledd: Som en følge av det reviderte EIA-direktivet (artikkel 4 nr. 4) må det tas inn en bestemmelse med henvisning til vedlegg II.A om opplysninger forslagsstiller skal legge frem som grunnlag for ansvarlig myndighets vurdering av vesentlige virkninger. Dette er fulgt opp i forskriftens første ledd.

Tredje ledd: Som en følge av det reviderte EIA-direktivet (artikkel 4 nr. 6) må det tas inn en tidsfrist for ansvarlig myndighets konklusjon. Det er foreslått en frist på seks uker etter at forslagsstiller har gitt opplysninger etter vedlegg II.A, for at ansvarlig myndighet skal ta stilling til om planen kan få vesentlige virkninger. Denne endringen vil bidra til en mer effektiv og forutsigbar tidsbruk knyttet til om planen vil utløse konsekvensutredning, og dette vil være fordelaktig for involverte parter, som ansvarlig myndighet og forslagsstiller.

3.8 Forslag om å ikke videreføre gjeldende § 6 i sektorforskriften: Foreleggning av utredningsprogram for Klima- og miljødepartementet

Kommentar:

I gjeldende tiltaksforskrift § 6 skal ansvarlig myndighet forelegge utredningsprogrammet for Klima- og miljødepartementet dersom berørte myndigheter har vurdert at tiltaket kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn. Denne bestemmelsen foreslås opphevet. Den tilsvarende regelen for planer etter plan- og bygningsloven ble opphevet ved revisjonen av KU-regelverket i 2014. Erfaring med praktiseringen av bestemmelsen viser at mekanismen er mer ressurs- og tidkrevende enn merverdien den gir, og den innebærer også

til en viss grad dobbeltarbeid da andre berørte myndigheter skal spille inn nødvendige utredningsbehov.

3.9 Forslag til ny § 7 Vurdering av tiltak etter § 5 første ledd bokstav b

Bestemmelsen i sin helhet:

For tiltak som omfattes av § 5 første ledd bokstav b skal forslagsstiller senest i søknaden legge frem opplysninger etter vedlegg II.A som grunnlag for ansvarlig myndighets vurdering av om tiltaket skal konsekvensutredes.

Forslagsstiller kan be ansvarlig myndighet avklare om tiltaket skal konsekvensutredes før søknad sendes, eller kan ut fra egen vurdering basert på kriteriene i vedlegg III foreta konsekvensutredning som vedlegges søknaden.

Hvis tiltaket antas å kunne få vesentlige virkninger, og virkningene ikke er tilfredsstillende belyst i søknaden, skal ansvarlig myndighet stille krav om tilleggsutredninger, jf. § 14, slik at beslutningsunderlaget oppfyller kravene til en konsekvensutredning, jf. § 11. Slikt krav skal formidles til forslagsstiller senest innen fire uker etter at høringsfristen til søknaden er utløpt.

Dersom ansvarlig myndighet vurderer at tiltaket ikke utløser konsekvensutredning skal dette begrunnes og fremgå ved sluttbehandlingen av søknaden.

Kommentar:

Bestemmelsen er endret i forhold til gjeldende § 3 i tiltaksforskriften. Av hensyn til det reviderte EIA-direktivet er det tatt inn en henvisning til vedlegg II.A og satt en tidsfrist for ansvarlig myndighets vurdering. Det foreslås også en bestemmelse (annet ledd) om tidlig avklaring av spørsmålet om vesentlige virkninger/plikt til konsekvensutredning.

Første ledd: Her presiseres det at forslagstiller skal legge frem opplysninger i tråd med vedlegg II.A som grunnlag for ansvarlig myndighets vurdering av om tiltaket kan få vesentlige virkninger. Slike opplysninger skal legges frem dersom forslagstiller ønsker å få avklart spørsmålet før søknad sendes, jf. annet ledd første komma, eller skal inngå i søknaden ved behandlingen etter tredje ledd.

Annet ledd: Her gis det en bestemmelse som innebærer at forslagsstiller kan be ansvarlig myndighet gjøre en vurdering av om tiltaket skal konsekvensutredes før søknad sendes eller at forslagsstiller selv kan gjøre en slik vurdering og utarbeide en konsekvensutredning som følger søknaden. Det foreslås ikke å forskriftsfeste at forslagsstiller i nødvendig grad skal ta kontakt med berørte myndigheter for å avklare om tiltaket kan få vesentlige virkninger, men slik kontakt anbefales dersom det er usikkerhet rundt vurderingen. Dersom forslagstiller utarbeider en konsekvensutredning som følger søknaden skal saken behandles i samsvar med reglene i §§ 12 til 16.

Tredje ledd: Første til tredje ledd i gjeldende § 3 i tiltaksforskriften er slått sammen og vesentlig forenklet. Det legges opp til en fleksibilitet slik at ansvarlig myndighet kan ta stilling til spørsmålet om vesentlig virkninger før søknaden sendes på høring eller basert på uttalelsene ved høringen. I stedet for å bruke begrepet supplerende utredninger som i

gjeldende tiltaksforskrift, vises det isteden til krav om tilleggsutredninger. Det vil være i tråd med systemet som allerede er innarbeidet der det kreves ytterligere utredninger eller dokumentasjon. I tråd med det reviderte EIA-direktivet (artikkel 4 nr. 6) innføres det en frist for ansvarlig myndighets avgjørelse. Krav om eventuelle tilleggsutredninger skal stilles innen fire uker etter at fristen for høringsuttalelser til søknaden.

Fjerde ledd tilsvarer femte ledd i § 3 gjeldende tiltaksforskrift.

3.10 Forslag til ny § 8 Innhold i plan- eller utredningsprogram

Bestemmelsen i sin helhet:

For planer etter § 4 første ledd bokstav a og b skal forslagsstiller utarbeide forslag til planprogram. I de tilfeller der regional eller kommunal planstrategi også inneholder et planprogram for en plan, kan et eget planprogram for den planen unnlates.

For tiltak etter § 4 første ledd bokstav c skal forslagsstiller utarbeide melding med forslag til utredningsprogram.

Planprogrammet eller meldingen med forslag til utredningsprogram skal gjøre rede for planen eller tiltaket, beskrive området og hvilke problemstillinger som anses viktige for miljø og samfunn i den konkrete saken, basert på eksisterende kunnskap. Relevante og realistiske alternativer skal beskrives, og det skal fremgå hvordan alternativene skal ivaretas i konsekvensutredningen.

Det skal gjøres rede for plan- eller søknadsprosess med frister, deltakere og opplegg for medvirkning, spesielt for grupper som antas å bli særlig berørt. Det skal foreligge kart over det aktuelle området.

Forslaget til plan- eller utredningsprogram skal, med utgangspunkt i § 11 og vedlegg IV, redegjøre for hvilke forhold som skal utredes og belyses i konsekvensutredningen. Fremgangsmåter eller metoder som skal benyttes for å fremskaffe nødvendig og beslutningsrelevant kunnskap skal beskrives. Programmet skal utformes slik at det kan tas stilling til om konsekvensutredningen er gjennomført i samsvar med programmet.

For planer etter § 5 første ledd bokstav a som har vesentlige virkninger og skal konsekvensutredes, kan forslagsstiller be planmyndigheten om en avklaring på hvor omfattende og detaljerte opplysninger som skal legges frem i konsekvensutredningen.

Planprogram kan benyttes til å avklare og fastsette overordnede rammebetingelser for arbeidet med senere reguleringsplaner for et område, og også for flere pågående reguleringsplanprosesser innenfor et større område.

Planprogram, og eventuelt konsekvensutredningen, kan også benyttes til å ta stilling til hvilke alternative lokaliteter man skal gjennomføre et reguleringsarbeid for etter plan- og bygningsloven.

Ved revisjon av kommuneplanens arealdel skal forslag til planprogram skille mellom utredning av de enkelte områdene for utbygging og utredning av planen som helhet. Der det er aktuelt skal planmyndigheten klargjøre hvilken dokumentasjon som forventes å følge forslag om nye områder for utbygging. Dersom det ved revisjon av kommuneplan tas sikte på å utrede konsekvensene av et konkret tiltak, jf. § 4 første ledd bokstav b eller § 5 første ledd bokstav a, skal dette fremgå av planprogrammet.

Kommentar:

Bestemmelsen i første til femte ledd er i hovedsak en videreføring av gjeldende § 4 i tiltaksforskriften og § 5 i planforskriften.

I *sjette ledd* sies det at forslagstiller kan be planmyndigheten om en avklaring på hvor omfattende og detaljerte opplysninger som skal legges frem i konsekvensutredningen. Bestemmelsen følger av artikkel 5 nr. 1 siste ledd i det reviderte EIA-direktivet. Dette vil legge til rette for at det tidlig avklares hva som er beslutningsrelevant og nødvendig å utrede i den konkrete saken. Dette vil bedre forutsigbarheten for berørte parter, og bidra til effektivisering av planprosessen.

Syvende til niende ledd er en videreføring av § 12 i planforskriften.

3.11 Forslag til ny § 9 Høring og offentlig ettersyn av plan- eller utredningsprogram

Bestemmelsen i sin helhet:

Forslag til planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram skal sendes på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og legges ut til offentlig ettersyn. For forslag til planprogram skal dette normalt skje samtidig med at arbeid med planprogram starter etter plan- og bygningsloven § 8-3 eller samtidig med varsling av planoppstart etter loven § 11-13 og § 12-9. For tiltak etter annen lov skal meldingen med forslag til utredningsprogram sendes på høring tidligst mulig under planleggingen av tiltaket. Det skal settes en rimelig frist for uttalelser. Fristen skal være minst seks uker.

For statlige tiltak kan vedkommende fagdepartement bestemme at planprogram eller melding skal høres sammen med konseptvalgutredning som grunnlag for beslutning om valg av konsept.

Dersom berørte regionale eller statlige myndigheter på grunnlag av forslag til planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram vurderer at planen eller tiltaket kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn innenfor eget ansvarsområde, skal dette fremgå av høringsuttalelsen.

Ansvarlig myndighet skal i forbindelse med høringen av planprogram eller meldingen med utredningsprogram vurdere behovet for, og hvis nødvendig, gjennomføre et offentlig møte om saken.

For tiltak etter annet lovverk kan ansvarlig myndighet unnlate å sende melding med forslag til utredningsprogram på høring, hvis videre behandling av saken stanses i samsvar med reglene i loven saken behandles etter.

Kommentar:

Bestemmelsen (første og tredje til femte ledd) er en videreføring av gjeldende § 5 i tiltaksforskriften og § 6 i planforskriften som omhandler høring av plan- eller utredningsprogram. Bestemmelsene i disse paragrafene som omhandler fastsetting av program foreslås skilt ut som ny § 10.

Annet ledd: Bestemmelsen om forholdet mellom planprogram og konseptvalgutredninger er en videreføring av siste ledd i § 12 i planforskriften. Nytt er at det i annet ledd sies at det kan gjøres en slik kobling mellom høring av planprogram og konseptvalgutredning også for tiltak etter sektorlover. Dette kan bidra til en effektivisering av planprosessen.

3.12 Forslag til ny § 10 Fastsetting av plan- eller utredningsprogram

Bestemmelsen i sin helhet:

Ansvarlig myndighet fastsetter plan- eller utredningsprogrammet med utgangspunkt i forslag utarbeidet av forslagsstiller og krav til konsekvensutredningen gitt i § 11 og vedlegg IV. Det skal redegjøres for høringsuttalelser og hvordan disse er vurdert og ivare tatt i fastsatt program. Ansvarlig myndighet skal gi nødvendige føringer for plan- eller utredningsarbeidet.

Plan- eller utredningsprogrammet skal fastsettes innen ti uker etter frist for uttalelser. De som har avgitt høringsuttalelse skal gjøres kjent med fastsatt program. For planer etter plan- og bygningsloven kan Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsette planprogrammet dersom ansvarlig myndighet ikke fastsetter planprogrammet innen fristen. Ansvarlig myndighet skal få mulighet til å uttale seg før fastsettelse.

Ansvarlig myndighet kan etter høring stanse videre behandling av saken ved å unnlate å fastsette plan- eller utredningsprogram. Avgjørelsen skal begrunnes.

Kommentar:

Bestemmelsen er en videreføring av bestemmelsene om fastsetting av plan- eller utredningsprogram i § 5 i tiltaksforskriften og § 6 i planforskriften, men skilt ut som en egen paragraf.

3.13 Forslag til ny § 11 Innhold i konsekvensutredningen

Bestemmelsen i sin helhet:

Konsekvensutredningen utarbeides av forslagsstiller og skal inneholde opplysninger som følger av denne paragrafen og vedlegg IV der det er relevant. For planer og tiltak etter § 4 første ledd bokstav a til c skal konsekvensutredningen utarbeides i tråd med fastsatt plan- eller utredningsprogram, jf. § 10. Konsekvensutredningen skal være relevant for beslutningen om planen eller tiltaket kan gjennomføres, og tilpasses innhold, omfang og virkninger til den aktuelle planen eller tiltaket.

Ved utarbeidelse av konsekvensutredningen skal det tas utgangspunkt i foreliggende kunnskap og nødvendig oppdatering av denne. Der kunnskap ikke foreligger om

viktige forhold, skal det i nødvendig grad innhentes ny kunnskap. Utredninger, herunder feltundersøkelser, skal gjennomføres i henhold til anerkjent metodikk og utføres av personer med relevant faglig kompetanse.

For regionale planer og kommuneplaner og for planer etter annet lovverk er det normalt tilstrekkelig at konsekvensutredningen redegjør for virkningene planen eller programmet kan få på et overordnet nivå.

For kommuneplanens arealdel utredes kun de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som samtidig innebærer endringer i forhold til gjeldende plan. Konsekvensutredningen av arealdelen skal beskrive virkninger for miljø og samfunn av de enkelte nye områdene for utbygging, eller vesentlig endret arealbruk i eksisterende områder for utbygging. Det skal også gis en vurdering av virkningene av de samlede arealbruksendringene i planen. Der planen kun inneholder strategier for fremtidig arealbruk, skal det gis en vurdering av hvordan disse vil påvirke miljø og samfunn. Det skal i konsekvensutredningen av arealdelen redegjøres for hvilke forhold som skal avklares og belyses nærmere i senere regulering av områdene, jf. plan- og bygningsloven § 11-9 nr. 8.

For planer etter plan- og bygningsloven skal konsekvensutredningen inngå i planbeskrivelsen. Dersom konsekvensutredningen er omfattende, kan det i tillegg utarbeides et eget dokument som trykt vedlegg ved offentlig ettersyn. For tiltak etter annet lovverk kan konsekvensutredningen inngå som en del av søknaden.

Kommentar:

Gjeldende bestemmelser om innhold i konsekvensutredninger har noe ulikt innhold i de to gjeldende forskriftene. I forslag til *ny § 11* er kun de elementene som ikke inngår i vedlegg IV videreført. De opplysningene som skal inngå i en konsekvensutredning skal dermed omfatte både det som følger av § 11 og det som følger av vedlegg IV. Det understrekes at det kun er de punktene i vedlegg IV som er relevante i forhold til den konkrete saken som skal inngå i konsekvensutredningen. Første ledd regulerer også at konsekvensutredningen skal være relevant for beslutningen om planen eller tiltaket kan gjennomføres, og tilpasses innhold, omfang og virkninger til den aktuelle planen eller tiltaket.

3.14 Forslag til ny § 12 Høring og offentlig ettersyn av planforslag eller søknad med konsekvensutredning

Bestemmelsen i sin helhet:

Ansvarlig myndighet skal sende planforslag eller søknad om tiltak med konsekvensutredning på høring til berørte myndigheter, parter og interesseorganisasjoner og legges ut til offentlig ettersyn. Det skal settes en rimelig frist for høringsuttalelser. Fristen skal være minst seks uker.

Planforslag eller søknad med konsekvensutredning og eventuelle bakgrunnsdokumenter og fagrapporter skal gjøres tilgjengelig hos ansvarlig myndighet og forslagsstiller og på ansvarlig myndighets nettsted.

Data som er samlet inn i arbeidet med konsekvensutredningen skal systematiseres i henhold til gitte standarder der dette foreligger. De systematiserte dataene skal gjøres tilgjengelig for offentlige myndigheter, slik at dataene kan legges inn i offentlige databaser. Der det er lagt til rette for dette, skal forslagsstiller sørge for å legge inn innsamlede data i offentlige databaser.

Kommentar:

Bestemmelsens første og tredje ledd er i hovedsak en videreføring av gjeldende § 7 i tiltaksforskriften og § 8 i planforskriften.

Annet ledd: I det reviderte EIA-direktivet er det tatt inn en ny setning om at medlemsstatene skal treffe nødvendige tiltak for å sikre at relevant informasjon gjøres elektronisk tilgjengelig for allmenheten (artikkel 6 nr. 5). For å konkretisere kravet, foreslås det å endre "Internett" til "ansvarlig myndighets nettsted".

3.15 Forslag til ny § 13 Endring av planer eller tiltak etter gjennomført høring

Bestemmelsen i sin helhet:

Ved endringer av planer eller tiltak etter gjennomført høring av planforslag eller søknad med konsekvensutredning, skal ansvarlig myndighet påse at konsekvensene av endringene blir redegjort for før det fattes vedtak i saken. Tilsvarende gjelder for endringer av planer som utløser ny behandling etter plan- og bygningsloven.

Ved omgjøring eller fornyet behandling av konsesjon skal det, dersom tiltaket har nye vesentlige virkninger, gjennomføres en offentlig høring. Ved høringen skal det gis en redegjørelse for tiltaket og tiltakets virkninger for miljø og samfunn.

Kommentar:

Første ledd er en videreføring av gjeldende § 14 i planforskriften og § 11 i tiltaksforskriften. Annet ledd er en videreføring av § 12 i tiltaksforskriften.

3.16 Forslag til ny § 14 Vurdering av konsekvensutredningen og behovet for tilleggsutredninger

Bestemmelsen i sin helhet:

Ansvarlig myndighet skal, på bakgrunn av høringen og egne vurderinger, ta stilling til om konsekvensutredningen tilfredsstillende krav som fremgår av § 11 og vedlegg IV, eller om det er behov for tilleggsutredninger eller ytterligere dokumentasjon. Eventuelle tilleggsutredninger skal sendes på høring til dem som har gitt høringsuttalelse til planforslaget eller søknaden. Fristen bør ikke settes kortere enn to uker.

Kommentar:

Av bestemmelsen fremgår det at ansvarlig myndighet, på bakgrunn av høringen og egne vurderinger, skal ta stilling til om konsekvensutredningen tilfredsstillende krav som fremgår av § 11 og vedlegg IV. Denne bestemmelsen er ny, og nødvendig å innføre for å implementere EIA-direktivet (artikkel 5 nr. 3 bokstav c). Forøvrig er bestemmelsen i tråd med § 9 i tiltaksforskriften.

3.17 Forslag til ny § 15 Sluttbehandling av saken og vedtak

Bestemmelsen i sin helhet:

Ansvarlig myndighet skal påse at konsekvensutredningen er oppdatert før det fattes vedtak om plan eller søknad.

Ansvarlig myndighet skal ved behandlingen av planen eller tiltaket ta tilbørlig hensyn til konsekvensutredningen og innkomne uttalelser.

Ansvarlig myndighet skal i saksfremlegget eller innstilling til vedtak gi en beskrivelse av egenskaper ved planen eller tiltaket og vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Det skal fremgå hvordan virkningene er vurdert, og hvilken betydning de er tillagt. Det skal stilles vilkår for å unngå, forebygge, begrense eller om mulig kompensere vesentlige virkninger. Ansvarlig myndighet skal sikre at forslagsstiller gjennomfører vilkårene.

Dersom det er relevant, skal ansvarlig myndighet stille krav om overvåkingstiltak og fastsette fremgangsmåter for overvåking av vesentlige virkninger, samt varighet og omfang av slik overvåking.

Kommentar:

Bestemmelsen tilsvarer § 9 i tiltaksforskriften og § 10 i planforskriften. Bestemmelsene er endret slik at de ligger nærmere opp til tilsvarende bestemmelser i revidert EIA-direktiv artikkel 8a.

Første ledd: Bestemmelsen skal sikre at konsekvensutredningen er oppdatert før det fattes et vedtak.

Annet ledd: I det reviderte EIA-direktivet (artikkel 8a) brukes begrepet "duly" om hensyntaken til konsekvensutredningen. For å sikre rett gjennomføring av direktivets krav og også å tydeliggjøre bestemmelsen foreslås det derfor å tilføye "tilbørlig" hensyn til konsekvensutredningen og innkomne uttalelser.

Tredje ledd: Det reviderte EIA-direktivet (artikkel 8a nr. 1 bokstav b) nødvendiggjør en endring av ordlyden om vilkår i dagens tilsvarende bestemmelse. Dette omfatter blant annet begrepene "avoid, prevent or reduce and, if possible, offset". Basert på det reviderte EIA-direktivet, foreslås nytt tredje ledd.

Fjerde ledd: Det reviderte EIA-direktivet (artikkel 8a nr. 1 bokstav b) nødvendiggjør en endring av ordlyden i dagens tilsvarende bestemmelse om vilkår. Derfor foreslås nytt fjerde ledd, som presiserer kravene til overvåking.

3.18 Forslag til ny § 16 Offentliggjøring av vedtak

Bestemmelsen i sin helhet:

Så snart et vedtak er truffet, skal ansvarlig myndighet gjøre det kjent for offentligheten og berørte myndigheter. Dokumentene i saken skal være offentlig og elektronisk tilgjengelig, med mindre annet følger av offentleglova eller miljøinformasjonsloven. Planvedtak skal kunngjøres i samsvar med plan- og bygningsloven § 8-4, § 11-15 og § 12-12.

Kommentar:

For å forenkle språket i bestemmelsen og gjennomføre direktivets krav (artikkel 6 nr. 5) foreslås det å endre «tilgjengelige på internett» til «elektronisk tilgjengelig».

3.19 Forslag til ny § 17 Konsekvensutredning ved grenseoverskridende miljøvirkninger

Bestemmelsen i sin helhet:

Klima- og miljødepartementet er nasjonalt kontaktpunkt for planer og tiltak som kan få vesentlige virkninger i en annen stat, og for planer og tiltak i en annen stat som kan få vesentlige virkninger i Norge.

Dersom en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger i en annen stat, skal ansvarlig myndighet involvere berørte myndigheter i denne staten samtidig med høring i Norge med invitasjon til å delta i plan- eller søknadsprosessen. Kravene til saksbehandling i §§ 8 til 17, skal legges til grunn hvis en annen stat velger å delta i plan- eller søknadsprosessen. Kopi av dokumentene sendes til Klima- og miljødepartementet, som skal varsle rette myndighet i berørt stat.

Klima- og miljødepartementet kan pålegge forslagsstiller å utarbeide planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram og planforslag eller søknad med konsekvensutredning på de språkene som er nødvendige, og å delta i offentlig møte i berørt stat.

Dersom norske myndigheter blir varslet, eller på annen måte får kunnskap om planer eller tiltak i en annen stat som kan få vesentlige miljøvirkninger i Norge, skal Klima- og miljødepartementet underrettes om dette.

Klima- og miljødepartementet skal påse at informasjon om planen eller tiltaket fra opphavlandet gjøres kjent for berørte norske myndigheter, parter og interesseorganisasjoner, og at høringsuttalelser fra norske myndigheter og interesser oversendes opphavlandet.

Kommentar:

Bestemmelsen innebærer en viderføring av § 13 i tiltaksforskriften og § 16 i planforskriften.

3.20 Forslag til ny § 18 Forholdet til forvaltningsloven

Bestemmelsen i sin helhet:

Med unntak for vedtak om gebyr etter § 19, er beslutninger etter denne forskriften ikke enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand.

Kommentar:

Det er tidligere klargjort at avgjørelser etter forskriften ikke er enkeltvedtak. Dette fremgår også av gjeldende § 1 annet ledd siste punktum i tiltaksforskriften. Imidlertid vil den nye bestemmelsen om overtredelsegebyr være et enkeltvedtak. Derfor gis det en ny *bestemmelse* om forholdet til forvaltningsloven.

3.21 Forslag til ny § 19 Overtredelsesgebyr

Bestemmelsen i sin helhet:

Forslagsstiller som forsettlig eller uaktsomt gir mangelfulle, uriktige eller villedende opplysninger om tiltaket eller dets virkninger kan ilegges overtredelsesgebyr, jf. plan- og bygningsloven § 32-8a. Første punktum gjelder ikke planer som omfattes av § 4 første ledd bokstav b og d.

Sanksjoner mot brudd på vilkår som er stilt for å unngå, forebygge, begrense eller om mulig kompensere vesentlige virkninger av en plan eller tiltak, følger av den loven planen eller tiltaket behandles etter.

Kommentar:

Nytt i det reviderte EIA-direktivet er en plikt for medlemsstatene til å innføre effektive, forholdsmessige og forebyggende «penalties» for overtredelse av de nasjonale reglene som gjennomfører direktivet (artikkel 10a). «Sanksjoner» er den vanlige oversettelsen av «penalties» i EU-direktiver, som dekker forskjellige former for straffe- og straffelignende reaksjoner. Dette innebærer at både hva som juridisk er å anse som straff og administrative sanksjoner som f.eks. overtredelsesgebyr, tvangsmulkt m.v., omfattes.

Forslaget i §§ 19 og 20 bygger på plan- og bygningslovens system for administrative sanksjoner og straff. De gjeldende bestemmelsene i plan- og bygningloven er imidlertid ikke tilpasset overtredelse av KU-forskriften. Det vil derfor bli fremmet en proposisjon om endringer i plan- og bygningsloven § 32-8a (jf. § 32-9). Forutsatt endring, foreslås det en ny bestemmelse om overtredelsesgebyr i forskriften § 19 og en ny bestemmelse om straff i § 20. Reglene som foreslås i §§ 19 og 20 er generelle og kan gjelde enkeltpersoner eller foretak (jf. straffeloven § 27 om foretaksstraff). Det følger av straffeloven at også offentlige organer kan bli strafferettslig ansvarlig (§ 27 annet ledd).

3.22 Forslag til ny § 20 Straff

Bestemmelsen i sin helhet:

Overtredelser som omtalt i § 19 første ledd som er vesentlige og forsettlige eller grovt uaktsomme, kan straffes i samsvar med plan- og bygningsloven § 32-9.

Kommentar:

Se merknad til forslag til *ny § 19* om overtredelsesgebyr.

3.23 Forslag til ny § 21 Ikrafttreden

Bestemmelsen i sin helhet:

Forskriften trer i kraft xx.xx.2017. Fra samme dag oppheves forskriftene 19. desember 2014 nr. 1726 og 1758 om konsekvensutredninger.

Kommentar:

Fristen for implementering av direktivet er 16. mai 2017 og forskriften forutsettes å tre i kraft innen denne dato. Dato for ikraftsettelse fastsettes ved kongelig resolusjon.

3.24 Forslag til ny § 22 Overgangsbestemmelser

Bestemmelsen i sin helhet:

Planer og tiltak som ikke var omfattet av forskriftene 19. desember 2014 nr. 1726 og 1758 omfattes ikke av denne forskriften dersom saksbehandlingen for planen, jf. plan- og bygningsloven § 11-12 og § 12-8, var startet opp eller verneforslag kunngjort etter naturmangfoldloven § 47, eller en søknad etter annen lov er sendt på høring før denne forskriften trer i kraft.

For planer som er tatt opp til behandling etter tidligere forskrifter, skal øvrige bestemmelser i forskriften her legges til grunn ved den videre behandlingen av saken.

Kommentar:

Første ledd: For å sikre at overgangsbestemmelsen også regulerer oppstartsprosesser etter annen lovgivning enn plan- og bygningsloven, foreslås det en endring i bestemmelsen sammenlignet med gjeldende § 15 i tiltaksforskriften for å presisere dette.

Annet ledd tilsvarer § 18 annet ledd i planforskriften.

3.25 Forslag til endringer i Vedlegg I. Reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven og tiltak etter annet lovverk som alltid skal konsekvensutredes

Vedlegg I tilsvarer vedlegg I i gjeldende forskrifter, og er i hovedsak videreført (for vedlegget i sin helhet, se kapittel 5). I vedlegg I til forskriften er det listet opp hvilke tiltak som alltid skal konsekvensutredes. Vedlegget er i samsvar med EIA-direktivet. I tillegg er det enkelte nasjonalt begrunnede tiltak. KMD og KLD har vurdert det slik at de nasjonale tiltakene som inngår i vedlegg I i hovedsak videreføres. Det foreslås imidlertid at noen utgår og at det foretas enkelte presisering eller endringer i gjeldende bestemmelser. Det foreslås imidlertid enkelte mindre endringer, som er begrunnet ut fra norske forhold. Omtale under hvert punkt følger nedenfor.

Nye tiltak som foreslås tatt inn er:

Ny nr. 2: Hyttfelt eller nye boligområder som ikke er i samsvar med overordnet plan tas inn i vedlegg I, se omtale av § 4. Samtidig foreslås det å ta ut delvis overlappende bestemmelser i

plan- og bygningsloven §§ 12-2 og 12-3 knyttet til områdereguleringer og detaljreguleringer i strid med overordnet plan. Dette vil gjøre regelverket enklere og mer oversiktlig.

Ny nr. 40: Vernetiltak på mer enn 250 km² tas inn her i lys av forenklingen av bestemmelsen om planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes (§ 4). I gjeldende forskrift er det kun vernetiltak over 500 km² som omfattes av krav om konsekvensutredning. Tiltak mellom 250 km² og 500 km² skal konsekvensutredes dersom planen fører til vesentlige endringer i dagens bruk for primærnæringen eller reiseliv i lokalsamfunnet. Denne avgrensningen synes uhensiktsmessig og KLD foreslår at bestemmelsen endres slik at alle vernetiltak på mer enn 250 km² alltid skal konsekvensutredes.

Bestemmelser i gjeldende vedlegg I til planforskriften som foreslås tatt ut er:

Nr. 1: «Industrianlegg» foreslås ikke videreført i nr. 1. Mange industrianlegg er spesifisert i vedlegg I, og det generelle industrianlegg blir derfor overflødig. Teksten «eller som omfatter et planområde på mer enn 15 dekar» foreslås å ikke bli videreført. Denne har vist seg uklar, og er krevende å følge opp i praksis.

Nr. 11: Punktet gjelder golfbaner på 18 hull eller mer. Dette punktet foreslås ikke videreført. Golfbaner foreslås fanget opp av vedlegg II nr. 12 bokstav e «Golfbaner, temparker o.l.».

Nr. 14: Punktet gjelder etablering av ny og vesentlig endring av virksomhet som blir underlagt storulykkeforskriften. Dette foreslås flyttet til vedlegg II for å bidra til et tydelig regelverk uten overlapp med øvrige konkrete storulykkebedrifter på vedlegg I.

Bestemmelser som presiseres eller endres:

Ny nr. 3: Bestemmelsen om uttak av torv (torvskjæring) er endret. Gjeldende størrelseskriterium, mer enn 1.500 dekar, foreslås redusert vesentlig. Dette i tråd med anmodningsvedtak nr. 572 (2014-2015). Dette for å belyse miljøvirkninger fra også mindre torvuttak. Mindre torvuttak enn 200 dekar omfattes av vedlegg II og skal konsekvensutredes dersom de kan få vesentlige virkninger.

Ny nr. 4: Farlig avfall. Det har blitt stilt spørsmål fra Norsk industri om rekkevidden av bestemmelsen om farlig avfall (vedlegg I nr. 3) sett i lys av EIA-direktivets bestemmelse om farlig avfall (annex I nr. 9). Dette gjelder f.eks. der anlegg gjenvinner farlig avfall. Det legges til grunn at forskriften følger EUs forståelse av tiltaket, som det også går frem av EU-veiledning. Gjenvinning er der definert som et anlegg som sorterer inn under dette tiltaket. Det foreslås å endre ordlyden i bestemmelsen slik at den er nærmere direktivets ordlyd til følgende: "Anlegg for fjerning av avfall ved forbrenning, kjemisk behandling som definert i bilag I til Europaparlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF av 19. november 2008 om avfall, avsnitt D9 eller deponering av farlig avfall i jorden."

3.26 Forslag til endringer i Vedlegg II. Reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven og tiltak etter annet lovverk som skal vurderes nærmere etter vedlegg III

Vedlegg II tilsvarer vedlegg II i gjeldende forskrifter. Vedlegg II inneholder tiltak som skal vurderes nærmere og konsekvensutredes dersom de får vesentlige virkninger for miljø og samfunn, jf. § 5. EIA-direktivets annex II er implementert i vedlegg II. I tillegg er det enkelte

nasjonalt begrunnede elementer i vedlegget. Departementene vil gjennomgå nummereringen/bokstaveringen frem mot fastsetting av forskriften.

Nasjonalt begrunnede tiltak i planforskriften og eventuell endringer av disse bestemmelsene:
Nr. 11 bokstav j: "Andre industrianlegg, næringsbygg med mer. Punktet omhandler «Andre industrianlegg, næringsbygg, herunder kjøpesenter, bygg for offentlig eller privat tjenesteyting og bygg til allmenntilgjengelige formål". Det foreslås å ikke videreføre «Andre industrianlegg», jf. forklaring i vedlegg I pkt. 1.

Nr. 11 bokstav k: "Større deponier for masse på land og i sjø". Det foreslås å settes et størrelseskriterie på "mer enn 50 dekar, eller samlet volum som omfatter 50 000 m³ masse".

Nr. 11 bokstav l: Virksomhet underlagt storulykkesforskriften. Bestemmelsen foreslås noe endret sett i lys av at tilsvarende bestemmelse i vedlegg I tas ut.

Nasjonalt begrunnede tiltak i gjeldende tiltaksforskrift og eventuelle endringer av disse bestemmelsene:

Nr. 1 bokstav c i gjeldende tiltaksforskrift: "Skogreising og treslagsskifte som omfatter samlet overflate på mer enn 500 dekar. Også mindre tiltak skal behandles etter § 3 dersom det ikke kan utelukkes at tiltaket kan få vesentlige virkninger for naturmangfold eller andre viktige miljøhensyn."

Treslagsskifte inngår ikke i EIA-direktivet. Direktivet omfatter kun skogreising som innebærer endret arealbruk, men treslagsskifte ble tatt inn i den norske forskriften fordi det kan ha vesentlig virkning for naturmangfold og friluftsliv. Til nå har det ikke vært tiltak som har blitt vurdert etter bestemmelsen om treslagsskifte i den norske KU-forskriften. Forskriften om bærekraftig skogbruk regulerer kun treslagsskifte i edelløvskog med høy bonitet og det er heller ikke aktivitet av en slik størrelsesorden at arealgrensen på 500 dekar utløses.

Ved revisjonen av tiltaksforskriften i 2014 ble det tatt inn en tilleggsbestemmelse om at "Også mindre tiltak skal behandles etter § 3 dersom det ikke kan utelukkes at tiltaket kan få vesentlige virkninger for naturmangfold eller andre viktige miljøhensyn". Dette var nødvendig av hensyn til EU-direktivet, men da kun for skogreising. Det vil ikke være aktuelt å videreføre denne tilleggsbestemmelsen for treslagsskifte, jf. omtalen under pkt. 1.5.1.

Treslagsskifte er i dag omfattet av en forsøksordning med skogreising som klimatililtak hvor det er satt miljøkriterier for utløsning av tilskudd. Treslagsskifte i større omfang vil trolig kun være aktuelt dersom en tilskuddsordning videreføres på mer permanent basis. Det legges til grunn at miljøkriterier for tilskudd vil være den mest hensiktsmessige måten å sikre at hensynet til miljø blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Treslagsskifte med bruk av fremmede treslag anses å dekkes tilfredsstillende gjennom forskriften om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål. Den nasjonale særregelen om treslagsskifte i KU-forskriften foreslås tatt ut av vedlegg II.

Det foreslås videre at det i siste punktum i bestemmelsen om skogreising presiseres at det er *meldepliktige* skogreisningstiltak som skal vurderes nærmere dersom det ikke kan utelukkes at tiltaket kan få vesentlige virkninger for naturmangfold eller andre viktige miljøhensyn. Meldeplikten til kommunen gjelder for skogreising på et areal større enn 100 dekar.

Gjeldende nr. 1 bokstav e i tiltaksforskriften: "Reingjerder på mer enn 30 km".

Reingjerder inngår ikke i EIA-direktivet. De er heller ikke KU-pliktige i andre land med tamreindrift. Større reingjerder kan medføre negative konsekvenser for naturmiljøet, og har derfor inngått i den norske KU-forskriften som en nasjonal særregel. Det har til nå kun vært én sak om etablering av reingjerder som har vært konsekvensutredet. Det behandles 3-5 søknader pr. år for reingjerder inntil 30km. Med gjeldende oppfangningskriterium vil de fleste saker derfor falle utenfor. Størrelseskriteriet vil kunne bidra til omgåelse og også underoptimalisering ved at det etableres flere kortere gjerder. Om det skal videreføres en nasjonal regel om KU-plikt for reingjerder, bør derfor størrelseskriteriet vurderes.

Det vil, basert på innspill ved høringen, bli vurdert om den nasjonale særregelen om reingjerder skal videreføres eller senkes til 15 km.

Gjeldende nr. 1 bokstav f i tiltaksforskriften: "Etablering av landbruksvei dersom nyanlegget overstiger 5 km."

Etablering av landbruksveier vil kunne påvirke naturmangfold og kulturmiljø på en negativ måte, og det har derfor vært en nasjonal regel i Norge om KU-plikt for lengre landbruksveier, som ikke er basert på EIA-direktivet. Det har i perioden 2013-2015 ikke vært nyanlegg på over 5 km som har vært vurdert etter tiltaksforskriften. Det meldes omkring 200 landbruksveier pr. år og 2-3 av disse er på mellom 3-5 km. Ved revisjon av landbruksveiforskriften i 2015 ble det gitt en henvisning til bestemmelsen i tiltaksforskriften om vurdering av landbruksveier på mer enn 5 km. Spørsmålet vil i stor grad være om behandlingen etter landbruksforskriften vil gi en tilfredsstillende belysning av miljøkonsekvenser ved etablering av lengre landbruksveier, eller om en vurdering av vesentlige virkninger og en eventuell konsekvensutredning etter KU-forskriften på en bedre måte vil sikre et godt kunnskapsgrunnlag og økt medvirkning i det fåtall saker som kan tenkes å utløse krav om konsekvensutredning.

Det vil, basert på innspill ved høringen, bli vurdert om den nasjonale særregelen i KU-forskriften om landbruksveier skal videreføres eller ikke.

Andre endringer sett i forhold til gjeldende bestemmelser:

Nr. 12 bokstav e: Golfbaner foreslås tatt ut som et eget punkt i vedlegg II, og foreslås flyttet inn under bokstav e) «*Golfbaner*, temaparker o.l.». Temaparker er et tiltak i EIA-direktivet.

Nr. 10 bokstav e: Dagens nr. 10 bokstav e i planforskriften lyder: «Bygging av veier, havner og havneanlegg, herunder fiskehavner og offshorerelaterte havner, samt utvidelse eller vesentlig endret bruk av eksisterende havner eller farleder». Det foreslås å ikke videreføre «samt utvidelse eller vesentlig endret bruk av eksisterende havner». Bakgrunnen for dette er at utvidelse og vesentlig bruksendring omfattes av vedlegg II nr. 13. Når det gjelder farleder, fanges nyetablering av farleder opp av vedlegg I.

3.27 Forslag til nytt Vedlegg II.A. Opplysninger som skal fremlegges av forslagsstiller for planer og tiltak etter vedlegg II, jf. § 3 første ledd bokstav a og b

I revidert EIA-direktiv er det lagt til et *nytt vedlegg II.A*. Dette vedlegget inneholder opplysninger forslagsstiller skal legge frem som grunnlag for ansvarlig myndighets vurdering av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger. KMD og KLD vurderer det som hensiktsmessig å ta inn vedlegget i sin helhet i forskriften.

KMD og KLD har lagt forslaget tett opp mot direktivets annex II.A, III og IV. Direktivets begrepsbruk skiller seg imidlertid noe fra etablert begrepsbruk i norsk forvaltning og det foreslås derfor tilpasninger av språket. Det bes om innspill på det foreslåtte begrepsbruk i disse vedleggene.

3.28 Forslag til endret Vedlegg III. Vurdering av vesentlige virkninger

Gjeldende vedlegg III har en annen struktur enn EIA-direktivets annex III. Vedlegg III stiller opp relativt klare kriterier for vurdering av vesentlige virkninger basert på etablerte nasjonale regelverk og nasjonale hensyn. EIA-direktivets annex forutsetter en vurdering av virkninger med utgangspunkt i egenskaper ved tiltaket og egenskaper ved omgivelsene der tiltaket lokaliseres. Annexet stiller i liten grad opp klare kriterier og innebærer stor grad av skjønnsutøvelse.

For å sikre rett gjennomføring av direktivet i norsk rett, vurderer KMD og KLD det som hensiktsmessig å ta inn annex III i sin helhet i forskriften, særlig fordi det reviderte direktivet også inneholder flere endringer og presiseringer. Dette vil innebære at ansvarlig myndighet må ta utgangspunkt i mer generelle kriterier ved vurderingen av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger og følgelig skal konsekvensutredes. KMD og KLD legger imidlertid til grunn at kriteriene innholdsmessig vil omfatte mange av de samme elementene som vi har i dag. Dette vil presiseres nærmere i veiledning til kriteriene.

Gjeldende forskrifter inneholder noen kriterier som ikke inngår i direktivet. Det foreslås at noen av disse videreføres, men at kriteriene i noe større grad enn i dag legges nærmere opp til direktivet.

Gjeldende vedlegg III kriterier som anses dekket av bestemmelsene i direktivets vedlegg III:

Båndlegging av naturressurser. Dette elementet anses å inngå i forslaget (vedlegg III nr. 2 bokstav b): «*hvor vanlig forekommende naturressursene (arealer, jord, vann og biologisk mangfold) i området (herunder grunnen) er, samt deres tilgjengelighet, kvalitet og gjenoppbyggingsevne*».

Laksebestander som er omfattet av ordningen nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder. Dette elementet anses å inngå i forslaget (vedlegg III nr. 2 bokstav e): «*områder som er beskyttet etter annet regelverk enn nevnt i bokstav a eller gjennom Stortingsvedtak, og utvalgte naturtyper*»

Kriterier som er foreslått videreført i vedlegg III, og som ikke fremgår av EIA-direktivet:

Nr. 2 bokstav i: Områder som har betydning for samiske utmarksnæringer eller reindrift.

Nr. 2 bokstav j: Naturområder som er særlig viktige for friluftsliv.

Områder som er særlig viktige for friluftsliv kan f.eks. omfatte naturområder der presset på arealene er stort og som kan brukes av mange brukergrupper, som blant annet strandsone ved kyst og innlandsvassdrag, friluftslivsområder og grønnstrukturer i byer og tettsteder, større sammenhengende friluftslivsområder ved byene og fjellområder med sterkt utbyggingspress.

Elementer fra gjeldende vedlegg III som ikke foreslås videreført:

Bokstav l i planforskriften/tiltaksforskriften: "...helsens fordeling i befolkningen".

Bokstav p i planforskriften: "Vesentlige konsekvenser for befolkningens tilgjengelighet til uteområder, bygninger og tjenester."

Bokstav q i planforskriften: "Statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av lov 27. juni 2008 nr. 71 eller gjeldende rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985."

Begrunnelsen for ikke å videreføre disse kriteriene, er at de er vanskelig å operasjonalisere i praksis og at hensynene er mest relevante i plansaker etter plan- og bygningsloven der disse hensynene ligger til grunn for planlegging.

3.29 Forslag til endret Vedlegg IV. Krav til innhold i konsekvensutredningen

I det reviderte EIA-direktivet annex IV, angis temaer som skal utredes dersom det er relevant for den konkrete planen eller tiltaket. I gjeldende forskrifter tilsvarer dette vedlegg IV. I tillegg er det i gjeldende regelverk nasjonalt begrunnede vurderingstemaer som ikke gjenfinnes i direktivet. Gjeldende vedlegg IV har en annen struktur enn EIA-direktivets annex IV. I det reviderte EIA-direktivet er det foretatt innholdsmessige endringer. KMD og KLD har vurdert at det er hensiktsmessig å ta inn det reviderte EIA-direktivets annex IV i sin helhet. Enkelte av de nasjonale vurderingstemaene som kan være relevant å utrede i arbeidet med planer og tiltak er videreført.

For å ivareta norske forhold foreslås det å videreføre følgende vurderingstemaer som ikke inngår i annex IV i det reviderte EIA-direktivet.

I *nr. 1 bokstav c* foreslås: "energiløsninger" og "transportbehov" videreført.

Nr. 4 foreslås delt opp i bokstav a og b.

I bokstav a er følgende nasjonale elementer foreslått videreført: "estetiske" aspekter, "friluftsliv" og "samisk natur- og kulturgrunnlag". I bokstav b er følgende nasjonalt element foreslått videreført: "For planer etter plan- og bygningsloven skal det der det er relevant i tillegg gis en beskrivelse av tilgjengelighet for alle, barn og unges oppvekstsvilkår og kriminalitetsforebygging". Også begrepet "økosystemtjenester" er tatt inn. Det presiseres at det kan stilles krav til en slik vurdering først etter at en enkel og praktikabel veiledning foreligger.

I *nr. 8* er det foreslått å gi følgende henvisning: "jf. også plan- og bygningsloven § 4-3 for planer etter plan- og bygningsloven om risiko og sårbarhetsanalyser".

4. Administrative og økonomiske konsekvenser av endringsforslagene

4.1 Innledning

Formålet med EU-direktivene om miljøkonsekvensvurderinger (EIA- og SEA-direktivet) er å sikre høy grad av beskyttelse av miljøet. Direktivene skal bidra til å harmonisere landenes prinsipper for konsekvensutredning gjennom minimumskrav knyttet til hvilke typer planer og prosjekter som skal utredes, tiltakshaveres plikter, innholdet i utredningen, offentlige myndigheters rolle og publikums deltakelse. Direktivene er minimumsdirektiver og det er opp til landene å innføre strengere regelverk.

Direktivene bygger på prinsippet om at forurenser skal betale og at det er lønnsomt å forebygge fremfor å reparere. I det norske regelverket om konsekvensutredninger som gjennomfører direktivene legges det til grunn at miljø forstås i vid forstand, herunder enkelte samfunnsmessige forhold knyttet til utbygging.

Det norske regelverket om konsekvensutredninger ble revidert i 2014 på bakgrunn av at ESA hadde åpnet sak mot Norge om mangelfull gjennomføring av de to direktivene i norsk rett. I forbindelse med den revisjonen ble det også gjort en vurdering av og gjennomført tiltak for å forenkle og effektivisere behandlingen av saker som omfattes av vedlegg II til EIA-direktivet⁵.

Denne revisjonen har i hovedsak sin bakgrunn i et revidert EIA-direktiv. Det reviderte EIA-direktivet klargjør enkelte punkter i direktivet for å sikre en god harmonisering mellom landene samtidig som det gis nye bestemmelser for styrke kvaliteten på konsekvensutredningen. Det reviderte direktivet stiller også opp nye tema som i nødvendig grad skal inngå i vurderings- og beslutningsprosessene, slik som ressurseffektivitet og bærekraftig utvikling, vern av biologisk mangfold, klimaendringer og risiko for ulykker og katastrofer. Disse nye utredningstemaene ble allerede innarbeidet ved forskriftsrevisjonen i 2014.

I tillegg den nødvendige endringen i tråd med det reviderte EIA-direktivet foreslås det også enkelte endringer som har sitt utgangspunkt i nasjonale forhold. En særlig viktig forenkling er at det foreslås én forskrift om konsekvensutredninger som skal erstatte de to gjeldende forskriftene. Dette vil være en fordel for alle brukere av forskriften.

I det følgende omtales administrative og økonomiske virkninger av forslaget. Virkningene av endringene vil være begrenset til to aktørgrupper; forslagsstillere, dvs. de som ønsker å fremme planer eller tiltak som faller inn under forskriften, og ansvarlige myndigheter, dvs. de myndighetene som er ansvarlige for behandlingen av sakene. De foreslåtte endringene vil i liten grad medføre endringer for andre aktører. Først omtales EU-relaterte endringer, deretter nasjonalt begrunnede endringer.

4.2 Virkninger for forslagsstillere

Forslagsstillere i henhold til regelverket er kan være private utbyggere og offentlige myndigheter.

⁵ KLD Prp. 61 L (2013-2014) og KMD Prp. 121 L (2013-2014) og oppfølgende endringer i forskriftene, jf. kongelige resolusjoner av 19.12.2014.

Det endrede direktivet har til hensikt å styrke krav til dokumentasjon, og sikre høy grad av beskyttelse av miljøet. Det er således en konsekvens av direktivendringen at det kan påløpe private og offentlige forslagsstillere merkostnader ved å oppfylle de nye kravene. Omfanget av merkostnaden vil i stor grad bero på i hvilken grad dagens praksis på de ulike områdene ligger nært opp til de nye kravene eller ikke. Det er derfor usikkerhet knyttet til omfanget av denne merkostnaden.

De viktigste direktivendringene som foreslås implementert i denne revisjonen som en følge av endringene i EIA-direktivet er:

- *Bestemmelsen om at forslagsstiller skal legge frem opplysninger som grunnlag for ansvarlig myndighets vurdering av om vedlegg II-tiltak kan få vesentlige virkninger (forskriften §§ 6 og 7).* De opplysningene som kreves etter vedlegg II.A vil normalt alltid inngå i en planbeskrivelse eller søknad. Når det gjelder private planforslag som omfattes av bestemmelsene, vil endringen medføre at denne dokumentasjonen må legges frem på et tidligere tidspunkt i planprosessen enn hva tilfellet er i dag. Tilsvarende gjelder for tiltak etter annet lovverk der forslagsstiller selv ønsker å avklare spørsmålet om et vedlegg II-tiltak har vesentlige virkninger før det søkes om tillatelse.
- *Bestemmelsen om sluttbehandling av saken og vilkår om at konsekvensutredningen skal være oppdatert før det fattes vedtak om gjennomføring (forskriften § 15)* vil kunne medføre noe merkostnader i saker der det har gått lang tid fra konsekvensutredningen ble utarbeidet til det fattes vedtak i saken. Dette vil trolig spesielt gjelde saker som blir påklaget.
- *Bestemmelsen om at det skal stilles vilkår for å unngå, forebygge, begrense eller om mulig kompensere vesentlige virkninger og kravet om overvåkingstiltak (forskriften § 15)* er en videreføring og utvidelse av kravene i gjeldende direktiv og forskrift. Etter norsk rett hjemler de fleste regelverk allerede langt på vei at det settes denne typen vilkår i en tillatelse. Utvidelsen i direktivet kan imidlertid innebære en viss utvidelse også i norske rett, spesielt knyttet til eventuelle kompenserende tiltak, og kan derfor medføre noen merkostnader for forslagsstillere.

De nasjonale endringene som foreslås vil i hovedsak innebære reduserte kostnader for private og offentlige forslagsstillere. Dette ved at noen tiltakstyper tas ut av forskriften. Det vises her til oversikten over endringer i vedlegg I (pkt. 3.25) og vedlegg II (pkt. 3.26). Et unntak er endringen i bestemmelsen om vernetiltak. Ved at grensen for vernetiltak som alltid skal konsekvensutredes senkes fra 500 til 250 km² vil noen flere verneprosesser etter naturmangfoldloven omfattes av regelverket. Dette vil medføre noe merkostnader til utredningsarbeidet for fylkesmannen som normalt er forslagsstiller for vernetiltak. Kostnaden dekkes innenfor eksisterende rammer.

Samlet sett vil de foreslåtte endringene som følger av det reviderte EIA-direktivet trolig totalt sett medføre noe økt tidsbruk eller merkostnader for forslagsstillere. Dette vil i stor grad bero på hvor grundig behandling sakene undergis etter gjeldende regelverk.

4.3 Virkninger for ansvarlige myndigheter

Ansvarlige myndigheter etter regelverket fremgår av vedlegg I og II. For planer etter plan- og bygningsloven vil dette normalt være kommunene. For tiltak etter annet lovverk vil det være konsesjons- eller tillatelsesmyndighetene. En stor andel av disse tiltak er ulike former for energitiltak og som håndteres av Norges- vassdrags- og energidirektorat.

Den nye bestemmelsen i forskriften § 3 annet ledd om at ansvarlig myndighet skal opptre objektivt og ha tilstrekkelig fagkunnskap, skal legge til rette for en forutsigbar saksbehandling. Bestemmelsen innebærer også at der ansvarlig myndighet samtidig er forslagsstiller, skal de to rollene så langt det er mulig holdes administrativt adskilt. Det legges til grunn at dette er praksis også i dag, i alle fall i store kommuner. En uttrykkelig forskriftsfesting vil derfor ikke medføre økte kostnader for norsk forvaltning.

Det er usikkerhet knyttet til i hvilken grad de foreslåtte endringene som følger av det reviderte EIA-direktivet totalt sett vil medføre økt tidsbruk eller merkostnader for ansvarlige myndigheter. Dette vil i stor grad bero på hvor grundig behandling sakene undergis etter gjeldende regelverk. Vi legger imidlertid til grunn, i lys av intensjonen bak innskjerpingen i det reviderte direktivet, at endringen kan gi noe økt tidsbruk for ansvarlige myndigheter. Samtidig kan det være tilfeller der endringene innebærer at sakene gis en grundig behandling tidlig, slik at det ikke vil være behov for eksempelvis ytterligere dokumentasjon sent i planprosessen. Kravene er også tydeliggjort, noe som anses som fordelaktig for ansvarlige myndigheter da det vil innebære større forutsigbarhet.

De foreslåtte nasjonale endringene vil i hovedsak medføre forenklinger. Det viktigste er forenklingen i bestemmelsene om saklig virkeområde (§§ 4 og 5). På bakgrunn av erfaringer med gjeldende regelverk, er det foreslått å ikke videreføre enkelte bestemmelser i saklig virkeområde som har vist seg uklare og overlappende. I tillegg er det foreslått at noen tiltak tas ut av vedlegg I og vedlegg II, samt at bestemmelsen i gjeldende tiltaksforskrift om foreleggelse av forslag til utredningsprogram for Klima- og miljødepartementet foreslås tatt ut. Det vil totalt sett gi et enklere regelverk.

4.4 Konklusjon

Formålet med direktivene om miljøkonsekvensvurderinger er å sikre en høy grad av miljøbeskyttelse. De foreslåtte forskriftsendringene som gjennomfører det reviderte EIA-direktivet er derfor begrunnet ut fra dette. Enkelte av forslagene vil isolert sett kunne innebære noe mer ressursbruk, men vil samtidig innebære en tydeliggjøring av hvordan planer og tiltak skal vurderes og behandles etter forskriften. Samtidig er det foreslått flere nasjonale forenklinger i regelverket som vil legge til rette for mer effektive og fleksible prosesser.

En særlig viktig forenkling er at det foreslås én forskrift om konsekvensutredninger fremfor dagens to forskrifter. Dette vil være en fordel for alle brukerne av forskriften.

Etter KMD og KLD sin vurdering vil endringsforslagene totalt sett innebære et mer fleksibelt og effektivt system.

5. Forslag til forskrift om konsekvensutredninger i sin helhet

Forskrift om konsekvensutredninger

Fastsatt ved kgl. res. xx.xx.xx med hjemmel i lov av 27. juni 2008 nr.71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) §§ 1-2, 4-2 og 14-6. EØS-avtalen vedlegg XX nr. 1 bokstav a (direktiv 2014/52/EU) og nr. 1 bokstav g (direktiv 2001/42/EF). Fremmet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Forskriftens formål og virkeområde

Formålet med bestemmelsene om konsekvensutredninger er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer og tiltak, og når det tas stilling til om, og på hvilke vilkår, planer eller tiltak kan gjennomføres.

Saksbehandlingen etter forskriften skal samtidig ivareta krav til utredning og dokumentasjon som følger av annet lovverk og som er relevante for den beslutningen konsekvensutredningen skal ligge til grunn for.

For tiltak og planer som behandles etter annen lov enn plan- og bygningsloven, gjelder forskriften innenfor det geografiske virkeområdet for den aktuelle lov.

Vedlegg I til IV er en del av forskriften.

§ 2 Forslagsstiller etter forskriften

Den som fremmer forslag om plan eller tiltak, heretter kalt forslagsstiller, skal vurdere om planen eller tiltaket omfattes av § 4 eller § 5.

Forslagsstiller skal bære kostnadene for utarbeidelse av konsekvensutredning, og for planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram der dette kreves. Forslagsstiller har ansvar for at de opplysninger som gis myndighetene er riktige og etterprøvbare og dekker kravene i forskriften.

§ 3 Ansvarlig myndighet etter forskriften

Ansvarlig myndighet etter bestemmelsene er planmyndigheten for den aktuelle planen etter plan- og bygningsloven, og myndighet etter annen lov for tiltak der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven. Ansvarlig myndighet går frem av denne forskriften vedlegg I og vedlegg II.

Ansvarlig myndighet skal ved behandling etter forskriften opptre objektivt og ha tilstrekkelig fagkunnskap. Dersom ansvarlig myndighet samtidig er forslagsstiller, skal de to rollene så langt det er mulig holdes administrativt adskilt.

Ved usikkerhet eller uenighet om hvem som er ansvarlig myndighet for planer etter plan- og bygningsloven, avgjør Kommunal- og moderniseringsdepartementet dette. Tilsvarende avgjør Klima- og miljødepartementet slik usikkerhet eller uenighet for saker der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven.

For planer etter plan- og bygningsloven, kan Kommunal- og moderniseringsdepartementet i samråd med berørte myndigheter bestemme at en annen myndighet enn den som fremgår av

forskriften skal være ansvarlig myndighet, dersom hensynet til ivaretagelse av nasjonale eller viktige regionale hensyn tilsier det, eller planen omfatter flere kommuner eller fylker.

§ 4 Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes

Følgende planer og tiltak skal alltid konsekvensutredes:

- a) Planer etter plan- og bygningsloven som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og vedlegg II, jf. regional plan etter loven § 8-1, kommuneplanens arealdel etter loven § 11-5 og områderegulering etter loven § 12-2.
- b) Reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven for tiltak i vedlegg I. Dette gjelder ikke for reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne planen.
- c) Tiltak i vedlegg I som behandles etter annen lov enn plan- og bygningsloven.
- d) Planer og programmer etter annen lov enn plan- og bygningsloven som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I eller II, og der planen eller programmet vedtas av et departement.

Saksbehandlingen etter første ledd bokstav a til c skal følge reglene i §§ 8 til 16. Prosessen for konsekvensutredning for planer, programmer og tiltak etter første ledd bokstav d skal skje etter reglene i §§ 11 til 18.

Dersom det skjer en endring av plan etter plan- og bygningsloven mellom varsel om oppstart av planarbeidet og utleggelse av planforslag til offentlig ettersyn, og endringen medfører at planen omfattes av første ledd bokstav a eller b, skal planen behandles etter reglene i §§ 11 til 16.

§ 5 Planer og tiltak som skal konsekvensutredes dersom de kan få vesentlige virkninger

Følgende planer og tiltak skal vurderes etter kriteriene i vedlegg III og konsekvensutredes dersom de kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn:

- a) Reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. Dette gjelder ikke for reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne planen.
- b) Tiltak i vedlegg II som behandles etter annen lov enn plan- og bygningsloven.

For reguleringsplaner etter første ledd bokstav a skal vurderingen gjøres etter reglene i § 6. For tiltak etter første ledd bokstav b skal vurderingen gjøres etter reglene i § 7. Dersom ansvarlig myndighet finner at planen eller tiltaket har vesentlige virkninger, skal planen eller tiltaket behandles etter reglene i §§ 11 til 16.

For tiltak i vedlegg II som behandles etter energi-, vannressurs- eller vassdragsreguleringsloven skal søknaden tilfredsstillende kravene i § 11 og behandles i samsvar med §§ 12 til 16 uten nærmere forhåndsvurdering etter reglene i § 7.

Dersom det mellom varsel om oppstart av planarbeidet etter plan- og bygningsloven og utleggelse av planforslag til offentlig ettersyn fremkommer nye opplysninger, eller det skjer endringer i faktiske forhold som medfører at planen likevel kan få vesentlige virkninger, jf. kriteriene i vedlegg III, skal det i planforslaget gis en særskilt redegjørelse av planens virkninger.

§ 6 Vurdering av planer etter § 5 første ledd bokstav a

For planer som omfattes av § 5 første ledd bokstav a, skal forslagsstiller legge frem opplysninger etter vedlegg II.A som grunnlag for ansvarlig myndighets vurdering av om planen skal konsekvensutredes. Forslagsstillers egen vurdering av om planen utløser konsekvensutredning, basert på kriteriene i vedlegg III, skal også fremgå.

Ansvarlig myndighet skal før oppstart av planarbeidet, jf. plan- og bygningsloven § 12-8, ta stilling til om planen kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, jf. kriteriene i vedlegg III basert på opplysninger gitt av forslagsstiller etter vedlegg II.A og ellers foreliggende kunnskap. Ansvarlig myndighet skal i nødvendig grad ta kontakt med berørte myndigheter for å avklare om planen kan få vesentlige virkninger, jf. vedlegg III.

Ansvarlig myndighet skal senest seks uker etter at opplysninger etter vedlegg II.A er gitt av forslagsstiller, ta stilling til om planen kan få vesentlige virkninger.

Dersom ansvarlig myndighet finner at planen kan få vesentlige virkninger, skal dette begrunnes og fremgå av varsel og kunngjøring om oppstart av planarbeidet.

Dersom ansvarlig myndighet finner at planen ikke vil få vesentlige virkninger, skal dette begrunnes og fremgå av varsel og kunngjøring om oppstart av planarbeidet eller ved utleggelse av planforslaget til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 12-10 og § 12-11.

§ 7 Vurdering av tiltak etter § 5 første ledd bokstav b

For tiltak som omfattes av § 5 første ledd bokstav b skal forslagsstiller senest i søknaden legge frem opplysninger etter vedlegg II.A som grunnlag for ansvarlig myndighets vurdering av om tiltaket skal konsekvensutredes.

Forslagsstiller kan be ansvarlig myndighet avklare om tiltaket skal konsekvensutredes før søknad sendes, eller kan ut fra egen vurdering basert på kriteriene i vedlegg III foreta konsekvensutredning som vedlegges søknaden.

Hvis tiltaket antas å kunne få vesentlige virkninger, og virkningene ikke er tilfredsstillende belyst i søknaden, skal ansvarlig myndighet stille krav om tilleggsutredninger, jf. § 14, slik at beslutningsunderlaget oppfyller kravene til en konsekvensutredning, jf. § 11. Slikt krav skal formidles til forslagsstiller senest innen fire uker etter at høringsfristen til søknaden er utløpt.

Dersom ansvarlig myndighet vurderer at tiltaket ikke utløser konsekvensutredning skal dette begrunnes og fremgå ved sluttbehandlingen av søknaden.

§ 8 Innhold i planprogram eller melding

For planer etter § 4 første ledd bokstav a og b skal forslagsstiller utarbeide forslag til planprogram. I de tilfeller der regional eller kommunal planstrategi også inneholder et planprogram for en plan, kan et eget planprogram for den planen unnlates.

For tiltak etter § 4 første ledd bokstav c skal forslagsstiller utarbeide melding med forslag til utredningsprogram.

Planprogrammet eller meldingen med forslag til utredningsprogram skal gjøre rede for planen eller tiltaket, beskrive området og hvilke problemstillinger som anses viktige for miljø og samfunn i den konkrete saken, basert på eksisterende kunnskap. Relevante og realistiske

alternativer skal beskrives, og det skal fremgå hvordan alternativene skal ivaretas i konsekvensutredningen.

Det skal gjøres rede for plan- eller søknadsprosess med frister, deltakere og opplegg for medvirkning, spesielt for grupper som antas å bli særlig berørt. Det skal foreligge kart over det aktuelle området.

Forslaget til plan- eller utredningsprogram skal, med utgangspunkt i § 11 og vedlegg IV, redegjøre for hvilke forhold som skal utredes og belyses i konsekvensutredningen. Fremgangsmåter eller metoder som skal benyttes for å fremskaffe nødvendig og beslutningsrelevant kunnskap skal beskrives. Programmet skal utformes slik at det kan tas stilling til om konsekvensutredningen er gjennomført i samsvar med programmet.

For planer etter § 5 første ledd bokstav a som har vesentlige virkninger og skal konsekvensutredes, kan forslagstiller be planmyndigheten om en avklaring på hvor omfattende og detaljerte opplysninger som skal legges frem i konsekvensutredningen.

Planprogram kan benyttes til å avklare og fastsette overordnede rammebetingelser for arbeidet med senere reguleringsplaner for et område, og også for flere pågående reguleringsplanprosesser innenfor et større område.

Planprogram, og eventuelt konsekvensutredningen, kan også benyttes til å ta stilling til hvilke alternative lokaliteter man skal gjennomføre et reguleringsarbeid for etter plan- og bygningsloven.

Ved revisjon av kommuneplanens arealdel skal forslag til planprogram skille mellom utredning av de enkelte områdene for utbygging og utredning av planen som helhet. Der det er aktuelt skal planmyndigheten klargjøre hvilken dokumentasjon som forventes å følge forslag om nye områder for utbygging. Dersom det ved revisjon av kommuneplan tas sikte på å utrede konsekvensene av et konkret tiltak, jf. § 4 første ledd bokstav b eller § 5 første ledd bokstav a, skal dette fremgå av planprogrammet.

§ 9 Høring og offentlig ettersyn av plan- eller utredningsprogram

Forslag til planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram skal sendes på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og legges ut til offentlig ettersyn. For forslag til planprogram skal dette normalt skje samtidig med at arbeid med planprogram starter etter plan- og bygningsloven § 8-3 eller samtidig med varsling av planoppstart etter loven § 11-13 og § 12-9. For tiltak etter annen lov skal meldingen med forslag til utredningsprogram sendes på høring tidligst mulig under planleggingen av tiltaket. Det skal settes en rimelig frist for uttalelser. Fristen skal være minst seks uker.

For statlige tiltak kan vedkommende fagdepartement bestemme at planprogram eller melding skal høres sammen med konseptvalgutredning som grunnlag for beslutning om valg av konsept.

Dersom berørte regionale eller statlige myndigheter på grunnlag av forslag til planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram vurderer at planen eller tiltaket kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn innenfor eget ansvarsområde, skal dette fremgå av høringsuttalelsen.

Ansvarlig myndighet skal i forbindelse med høringen av planprogram eller meldingen med utredningsprogram vurdere behovet for, og hvis nødvendig, gjennomføre et offentlig møte om saken.

For tiltak etter annet lovverk kan ansvarlig myndighet unnlate å sende melding med forslag til utredningsprogram på høring, hvis videre behandling av saken stanses i samsvar med reglene i loven saken behandles etter.

§ 10 Fastsetting av plan- eller utredningsprogram

Ansvarlig myndighet fastsetter plan- eller utredningsprogrammet med utgangspunkt i forslag utarbeidet av forslagsstiller og krav til konsekvensutredningen gitt i § 11 og vedlegg IV. Det skal redegjøres for høringsuttalelser og hvordan disse er vurdert og ivaretatt i fastsatt program. Ansvarlig myndighet skal gi nødvendige føringer for plan- eller utredningsarbeidet.

Plan- eller utredningsprogrammet skal fastsettes innen ti uker etter frist for uttalelser. De som har avgitt høringsuttalelse skal gjøres kjent med fastsatt program. For planer etter plan- og bygningsloven kan Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsette planprogrammet dersom ansvarlig myndighet ikke fastsetter planprogrammet innen fristen. Ansvarlig myndighet skal få mulighet til å uttale seg før fastsettelse.

Ansvarlig myndighet kan etter høring stanse videre behandling av saken ved å unnlate å fastsette plan- eller utredningsprogram. Avgjørelsen skal begrunnes.

§ 11 Innhold i konsekvensutredningen

Konsekvensutredningen utarbeides av forslagsstiller og skal inneholde opplysninger som følger av denne paragrafen og vedlegg IV der det er relevant. For planer og tiltak etter § 4 første ledd bokstav a til c skal konsekvensutredningen utarbeides i tråd med fastsatt plan- eller utredningsprogram, jf. § 10. Konsekvensutredningen skal være relevant for beslutningen om planen eller tiltaket kan gjennomføres, og tilpasses innhold, omfang og virkninger til den aktuelle planen eller tiltaket.

Ved utarbeidelse av konsekvensutredningen skal det tas utgangspunkt i foreliggende kunnskap og nødvendig oppdatering av denne. Der kunnskap ikke foreligger om viktige forhold, skal det i nødvendig grad innhentes ny kunnskap. Utredninger, herunder feltundersøkelser, skal gjennomføres i henhold til anerkjent metodikk og utføres av personer med relevant faglig kompetanse.

For regionale planer og kommuneplaner og for planer etter annet lovverk er det normalt tilstrekkelig at konsekvensutredningen redegjør for virkningene planen eller programmet kan få på et overordnet nivå.

For kommuneplanens arealdel utredes kun de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som samtidig innebærer endringer i forhold til gjeldende plan. Konsekvensutredningen av arealdelen skal beskrive virkninger for miljø og samfunn av de enkelte nye områdene for utbygging, eller vesentlig endret arealbruk i eksisterende områder for utbygging. Det skal også gis en vurdering av virkningene av de samlede arealbruksendringene i planen. Der planen kun inneholder strategier for fremtidig arealbruk, skal det gis en vurdering av hvordan disse vil påvirke miljø og samfunn. Det skal i konsekvensutredningen av arealdelen redegjøres for hvilke forhold som skal avklares og

belyses nærmere i senere regulering av områdene, jf. plan- og bygningsloven § 11-9 nr. 8.

For planer etter plan- og bygningsloven skal konsekvensutredningen inngå i planbeskrivelsen. Dersom konsekvensutredningen er omfattende, kan det i tillegg utarbeides et eget dokument som trykt vedlegg ved offentlig ettersyn. For tiltak etter annet lovverk kan konsekvensutredningen inngå som en del av søknaden.

§ 12 Høring og offentlig ettersyn av planforslag eller søknad med konsekvensutredning

Ansvarlig myndighet skal sende planforslag eller søknad om tiltak med konsekvensutredning på høring til berørte myndigheter, parter og interesseorganisasjoner og legges ut til offentlig ettersyn. Det skal settes en rimelig frist for høringsuttalelser. Fristen skal være minst seks uker.

Planforslag eller søknad med konsekvensutredning og eventuelle bakgrunnsdokumenter og fagrapporter skal gjøres tilgjengelig hos ansvarlig myndighet og forslagsstiller og på ansvarlig myndighets nettsted.

Data som er samlet inn i arbeidet med konsekvensutredningen skal systematiseres i henhold til gitte standarder der dette foreligger. De systematiserte dataene skal gjøres tilgjengelig for offentlige myndigheter, slik at dataene kan legges inn i offentlige databaser. Der det er lagt til rette for dette, skal forslagsstiller sørge for å legge inn innsamlede data i offentlige databaser.

§ 13 Endringer av planer eller tiltak etter gjennomført høring

Ved endringer av planer eller tiltak etter gjennomført høring av planforslag eller søknad med konsekvensutredning, skal ansvarlig myndighet påse at konsekvensene av endringene blir redegjort for før det fattes vedtak i saken. Tilsvarende gjelder for endringer av planer som utløser ny behandling etter plan- og bygningsloven.

Ved omgjøring eller fornyet behandling av konsesjon skal det, dersom tiltaket har nye vesentlige virkninger, gjennomføres en offentlig høring. Ved høringen skal det gis en redegjørelse for tiltaket og tiltakets virkninger for miljø og samfunn.

§ 14 Vurdering av konsekvensutredningen og behovet for tilleggsutredninger

Ansvarlig myndighet skal, på bakgrunn av høringen og egne vurderinger, ta stilling til om konsekvensutredningen tilfredsstillende krav som fremgår av § 11 og vedlegg IV, eller om det er behov for tilleggsutredninger eller ytterligere dokumentasjon. Eventuelle tilleggsutredninger skal sendes på høring til dem som har gitt høringsuttalelse til planforslaget eller søknaden. Fristen bør ikke settes kortere enn to uker.

§ 15 Sluttbehandling av saken og vedtak

Ansvarlig myndighet skal påse at konsekvensutredningen er oppdatert før det fattes vedtak om plan eller søknad.

Ansvarlig myndighet skal ved behandlingen av planen eller tiltaket ta tilbørlig hensyn til konsekvensutredningen og innkomne uttalelser.

Ansvarlig myndighet skal i saksfremlegget eller innstilling til vedtak gi en beskrivelse av egenskaper ved planen eller tiltaket og vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Det skal fremgå hvordan virkningene er vurdert, og hvilken betydning de er tillagt. Det skal stilles vilkår for å unngå, forebygge, begrense eller om mulig kompensere vesentlige virkninger.

Ansvarlig myndighet skal sikre at forslagsstiller gjennomfører vilkårene.

Dersom det er relevant, skal ansvarlig myndighet stille krav om overvåkingstiltak og fastsette fremgangsmåter for overvåking av vesentlige virkninger, samt varighet og omfang av slik overvåking.

§ 16 Offentliggjøring av vedtak

Så snart et vedtak er truffet, skal ansvarlig myndighet gjøre det kjent for offentligheten og berørte myndigheter. Dokumentene i saken skal være offentlig og elektronisk tilgjengelig, med mindre annet følger av offentleglova eller miljøinformasjonsloven. Planvedtak skal kunngjøres i samsvar med plan- og bygningsloven § 8-4, § 11-15 og § 12-12.

§ 17 Konsekvensutredning ved grenseoverskridende miljøvirkninger

Klima- og miljødepartementet er nasjonalt kontaktpunkt for planer og tiltak som kan få vesentlige virkninger i en annen stat, og for planer og tiltak i en annen stat som kan få vesentlige virkninger i Norge.

Dersom en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger i en annen stat, skal ansvarlig myndighet involvere berørte myndigheter i denne staten samtidig med høring i Norge med invitasjon til å delta i plan- eller søknadsprosessen. Kravene til saksbehandling i §§ 8 til 17, skal legges til grunn hvis en annen stat velger å delta i plan- eller søknadsprosessen. Kopi av dokumentene sendes til Klima- og miljødepartementet, som skal varsle rette myndighet i berørt stat.

Klima- og miljødepartementet kan pålegge forslagsstiller å utarbeide planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram og planforslag eller søknad med konsekvensutredning på de språkene som er nødvendige, og å delta i offentlig møte i berørt stat.

Dersom norske myndigheter blir varslet, eller på annen måte får kunnskap om planer eller tiltak i en annen stat som kan få vesentlige miljøvirkninger i Norge, skal Klima- og miljødepartementet underrettes om dette.

Klima- og miljødepartementet skal påse at informasjon om planen eller tiltaket fra opphavslandet gjøres kjent for berørte norske myndigheter, parter og interesseorganisasjoner, og at høringsuttalelser fra norske myndigheter og interesser oversendes opphavslandet.

§ 18 Forholdet til forvaltningsloven

Med unntak for vedtak om gebyr etter § 19, er beslutninger etter denne forskriften ikke enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand.

§ 19 Overtredelsesgebyr

Forslagsstiller som forsettlig eller uaktsomt gir mangelfulle, uriktige eller villedende opplysninger om tiltaket eller dets virkninger kan ilegges overtredelsesgebyr, jf. plan- og bygningsloven § 32-8a. Første punktum gjelder ikke planer som omfattes av § 4 første ledd bokstav b og d.

Sanksjoner mot brudd på vilkår som er stilt for å unngå, forebygge, begrense eller om mulig kompensere vesentlige virkninger av en plan eller tiltak, følger av den loven planen eller tiltaket behandles etter.

§ 20 Straff

Overtredelser som omtalt i § 19 første ledd som er vesentlige og forsettlige eller grovt uaktsomme, straffes i samsvar med plan- og bygningsloven § 32-9.

§ 21 Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft xx.xx.2017. Fra samme dag oppheves forskriftene 19. desember 2014 nr. 1726 og 1758 om konsekvensutredninger.

§ 22 Overgangsbestemmelser

Planer og tiltak som ikke var omfattet av forskriftene 19. desember 2014 nr. 1726 og 1758 omfattes ikke av denne forskriften dersom saksbehandlingen for planen, jf. plan- og bygningsloven § 11-12 og § 12-8, var startet opp eller verneforslag kunngjort etter naturmangfoldloven § 47, eller en søknad etter annen lov er sendt på høring før denne forskriften trer i kraft.

For planer som er tatt opp til behandling etter tidligere forskrifter, skal øvrige bestemmelser i forskriften her legges til grunn ved den videre behandlingen av saken.

VEDLEGG I. Reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven og tiltak etter annet lovverk som alltid skal konsekvensutredes

Planer og tiltak		Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen knyttes opp til
1.	Næringsbygg, bygg for offentlig eller privat tjenesteyting og bygg til allmennyttige formål med et bruksareal på mer enn 15.000 m ² .	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
2.	Regulering av hyttefelt eller nye boligområder som ikke er i samsvar med overordnet plan.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
3.	Uttak av malmer, mineraler, stein, grus, sand, leire eller andre masser dersom minst 200 dekar samlet overflate blir berørt eller samlet uttak omfatter mer enn 2 millioner m ³ masse, eller uttak av torv på et område større enn 200 dekar.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Direktoratet for mineralforvaltning er ansvarlig myndighet for større uttak av mineralressurser dersom planmyndigheten ønsker dette.
4.	Anlegg for behandling av avfall ved forbrenning, kjemisk behandling som definert i bilag I til Europaparlamentets og Rådets direktiv 2008/98EF av 19.november 2008 om avfall, avsnitt D9 eller deponering av farlig avfall i jorden.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
5.	Avfallsanlegg for behandling av husholdnings- og næringsavfall ved forbrenning eller kjemisk behandling med en kapasitet på mer enn 100 tonn per dag.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
6.	Integrerte kjemiske installasjoner, dvs. anlegg for fremstilling i industriell målestokk av stoffer ved hjelp av kjemiske omdanningsprosesser, der flere enheter ligger ved siden av hverandre og funksjonelt sett hører sammen, og som er beregnet på: a) Fremstilling av organiske basiskjemikalier, b) Fremstilling av uorganiske basiskjemikalier, c) Fremstilling av fosfor-, nitrogen- eller kaliumgjødsel (ren eller sammensatt gjødsel), d) Fremstilling av basisprodukter for plantevernmidler samt biocider, e) Fremstilling av farmasøytiske basisprodukter ved hjelp av kjemiske eller biologiske metoder, f) Fremstilling av sprengstoff.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
7.	Integrerte anlegg for førstegangssmelting av støpejern og stål.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
8.	Anlegg for produksjon av ikke-jernholdige råmetaller fra malm, konsentrater eller	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.

	sekundærråstoffer ved hjelp av metallurgiske, kjemiske eller elektrolytiske prosesser.	
9.	Industrianlegg for: a) Produksjon av papirmasse av tømmer eller lignende fibermateriale, b) Produksjon av papir og papp med en produksjonskapasitet på mer enn 200 tonn pr. dag.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
10.	Anlegg for utvinning av asbest og for behandling og bearbeiding av asbest og produkter som inneholder asbest: når det gjelder asbestementprodukter, med en årlig produksjon på over 20.000 tonn ferdige produkter; når det gjelder friksjonsmateriale, med en årlig produksjon på over 50 tonn ferdige produkter; og når det gjelder annen anvendelse av asbest, med et årlig forbruk på over 200 tonn.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
11.	Renseanlegg for spillvann med en kapasitet på over 150 000 personekvivalenter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
12.	Større militære skyte- og øvingsfelt.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
13.	Omlasting av olje og gass fra skip til skip av et visst omfang eller frekvens.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
14.	Motorveier og andre avkjørselsfrie veier som er forbeholdt motorisert trafikk.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
15.	Anlegg av ny vei med minst fire kjørefelt eller utbedring og/eller utvidelse av en eksisterende vei som har to kjørefelt slik at den får minst fire kjørefelt, dersom en slik vei har en lengde på minst 10 km.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
16.	Veier med investeringskostnader på mer enn 500 millioner kr.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
17.	Jernbanelinjer for langdistansetrafikk. Infrastruktur med investeringskostnader på mer enn 500 millioner kr.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
18.	Forstads- og T-baner med investeringskostnader på mer enn 250 millioner kr.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
19.	Flyplasser med rullebane på 1 600 meter eller lengre. Forsvarsdepartementet er ansvarlig myndighet for militære flyplasser.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
20.	Nyetablering av farleder, havner og havneanlegg, der skip på over 1 350 tonn kan seile og anløpe. Ferjekaier inngår i punkt 16 eller punkt 17.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
21.	Etablering av innlands vannveier og havner for trafikk på innlands vannveier der skip over 1 350 tonn kan seile.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
22.	Rørledninger for transport av olje, gass eller kjemikalier med en diameter på mer enn 800 mm og en lengde på mer enn 40 km og som ikke	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.

	krever tillatelse etter naturgassloven eller petroleumsløven.	
23.	Vannkraftanlegg med en årlig produksjon over 40 GWh eller en installert effekt på mer enn 10 MW.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiløven
24.	Vindkraftanlegg med en installert effekt på mer enn 10 MW.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiløven.
25.	Konsesjonspliktige dammer og andre anlegg for oppdemming eller varig lagring av vann dersom mengde oppdemmet eller lagret vann overstiger 10 millioner m ³ .	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven.
26.	Anlegg for grunnvann der den mengden vann som tas ut eller infiltreres utgjør minst 10 millioner m ³ pr. år.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven.
27.	Varmekraftverk og andre forbrenningsinstallasjoner, også mobile og midlertidige gasskraftverk, med en energiproduksjon på minst 150 MW.	Norges vassdrags- og energidirektorat for varmekraftverk. Energiløven.
28.	Kjernekraftverk og andre kjernereaktorer, herunder avviking eller nedlegging av slike (med unntak av forskningsanlegg for produksjon og omdanning av spaltbare og fertile stoffer der maksimal kraft ikke overstiger 1 kW vedvarende mengde).	Olje- og energidepartementet for kjernekraftverk. Energiløven. Statens strålevern, Klima- og miljødepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Atomenergiløven. Forurensningsloven.
29.	Råoljeraffinerier (med unntak av virksomheter som utelukkende produserer smøremidler av råolje) og anlegg for omdanning til gass og væske av 500 tonn kull eller oljeskifer eller mer pr. døgn.	Olje- og energidepartementet. Petroleumsløven.
30.	Lagringsanlegg for olje eller petrokjemiske eller kjemiske produkter med en kapasitet på 200.000 tonn eller mer.	Olje- og energidepartementet. Petroleumsløven.
31.	Utvinning av olje og naturgass i kommersiell hensikt der utvunnet mengde overstiger 500 tonn pr. dag for olje og 500.000 m ³ pr. dag for gass.	Behandles etter egne regler om konsekvensutredninger etter petroleumsløven. Olje- og energidepartementet.
32.	Anlegg beregnet <ul style="list-style-type: none"> i) på produksjon eller anrikning av kjernebrensel, ii) på bearbeiding av bestrålt kjernebrensel eller avfall med høy radioaktivitet, iii) på disponering av bestrålt kjernebrensel, iv) utelukkende på disponering av radioaktivt avfall, v) utelukkende på lagring (planlagt å vare mer enn 10 år) av bestrålt kjernebrensel eller radioaktivt avfall på annet sted enn produksjonsstedet 	Statens strålevern, Klima- og miljødepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Forurensningsloven. Atomenergiløven. Strålevernloven.

33.	Anlegg for intensivt fjørfe- eller svineavl med plass til mer enn: a) 85.000 broilere, 60.000 høner b) 3.000 slaktegriser (over 30 kg) eller c) 900 purker	Fylkesmannen. Lov om regulering av svine- og fjorfeproduksjon.
34.	Anlegg for CO ₂ -fangst med sikte på geologisk lagring fra anlegg som omfattes av dette vedlegg eller av petroleumsloven.	Forurensingsmyndigheten. Forurensingsloven. Anlegg som omfattes av petroleumsloven behandles etter egne regler om konsekvensutredninger. Olje- og energidepartementet.
35.	Lagringsanlegg for geologisk lagring av CO ₂ , dvs. et bestemt område innenfor en geologisk formasjon som anvendes til geologisk lagring av CO ₂ og tilhørende overflate- og injeksjonsinstallasjoner (med unntak av anlegg som benyttes til forskning, utvikling og utprøving av nye produkter og prosesser med samlet påtenkt lagringskapasitet under 100 000 tonn).	Behandles etter egne regler om konsekvensutredninger etter kontinentalsokkelloven. Olje- og energidepartementet.
36.	Kraftledninger og jord- og sjøkabler med spenning 132 kV eller høyere og en lengde på mer enn 15 km.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
37.	Anlegg for transport av vann mellom nedbørfelt der denne transporten har som mål å motvirke eventuell vannmangel, og der mengden vann som transporteres overstiger 100 millioner m ³ pr. år. I alle andre tilfeller; konsesjonspliktige anlegg for transport av vann mellom nedbørfelt der den gjennomsnittlige vannmengde i det nedbørfeltet det transporteres vann fra overstiger 2.000 millioner m ³ pr. år gjennom flere år, og der den transporterte vannmengden overstiger 5 % av denne mengden. I begge tilfeller unntas transport av drikkevann gjennom rørledninger.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven.
38.	Rørledninger for transport av olje, gass eller kjemikalier med en diameter på mer enn 800 mm og en lengde på mer enn 40 km og som krever tillatelse etter naturgassloven eller petroleumsloven.	Norges vassdrags- og energidirektorat for tiltak etter naturgassloven. Tiltak som omfattes av petroleumsloven behandles etter egne regler om konsekvensutredninger. Olje- og energidepartementet.
39.	Rørledninger med en diameter på mer enn 800 mm og en lengde på mer enn 40 km med tilhørende pumpestasjoner for transport av CO ₂ -strømmer med sikte på geologisk lagring.	Behandles etter egne regler om konsekvensutredninger etter kontinentalsokkelloven. Olje- og energidepartementet.
40.	Verneområder større enn 250 km ² ,	Naturmangfoldloven. Miljødirektoratet

Utvidelser eller endringer		
41.	<p>Utvidelser eller endringer av tiltak nevnt i Vedlegg I der utvidelsen eller endringen i seg selv overstiger størrelseskriteriene i vedlegget. Tiltak nevnt i nr. 1 omfattes kun ved utvidelser med et bruksareal på mer enn 15.000 m².</p> <p>For utvidelser og endringer av tiltak etter annen lov enn plan- og bygningsloven gjelder ikke krav til behandling etter §§ 8 til 10, men §§ 12 til 18.</p> <p>Der det ikke er gitt oppfangingskriterier skal utvidelsen eller endringen vurderes etter forskriften § 6 eller 7. Tilsvarende gjelder for tiltak i vedlegg I som utelukkende eller hovedsakelig tjener til utvikling og prøving av nye metoder eller produkter, og som ikke pågår i mer enn to år.</p>	Jf. ovenfor

VEDLEGG II. Reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven og tiltak etter annet lovverk som skal vurderes nærmere etter vedlegg III

Planer og tiltak		Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen er knyttet opp til
1. JORDBRUK, SKOGBRUK OG AKVAKULTUR		
a)	Vannforvaltningstiltak innen landbruk, herunder vannings- og dreneringsprosjekter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Landgjenvinning fra havet.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Avskoging med sikte på omlegging til annen arealbruk.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Prosjekter for omstrukturering av jordeiendommer.	Fylkesmannen
e)	Prosjekter for bruk av uoppdyrkede landområder eller delvis naturlige områder til intensivt landbruk, herunder nydyrking på mer enn 50 dekar. Også mindre tiltak skal behandles etter § 3 dersom det ikke kan utelukkes at tiltaket kan få vesentlige virkninger for naturmangfold eller andre viktige miljøhensyn.	Kommunen. Forskrift om nydyrking gitt med hjemmel i jordloven
f)	Skogreising som omfatter samlet overflate på mer enn 500 dekar. Også mindre meldepliktige tiltak skal behandles etter § 3 dersom det ikke kan utelukkes at tiltaket kan få vesentlige virkninger for naturmangfold eller andre viktige miljøhensyn.	Kommunen. Forskrift om bærekraftig skogbruk med hjemmel i Skogbruksloven.
g)	Anlegg for intensivt dyrehold	Fylkesmannen. Lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjon.
h)	[Reingjerder på mer enn 30 km ⁶].	Reindriftsforvaltningen i Alta. Reindriftsloven.
i)	[Etablering av landbruksvei dersom nyanlegget overstiger 5 km].	Kommunen. Forskrift om planlegging og godkjenning av veier for landbruksformål gitt med hjemmel i jordloven og skogbruksloven.
j)	Akvakultur	Fylkeskommunen. Akvakulturloven.
2. UTVINNINGSIKKE		
a)	Mineraluttak, herunder torvskjæring og gruvedrift under jord.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Dypboring, særlig: i) Geotermisk boring, ii) Boring for atomavfall, iii) Boring med sikte på vannforsyning med	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.

⁶ Se omtale av nr. 1 bokstav h og i høringsnotatet

	unntak av boring som utføres for å studere jordbunnens fasthet.	
c)	Mudringsrelatert kommersiell utvinning av mineraler fra havbunnen	Fylkeskommunen. Kontinentalsokkeloven.
d)	Anlegg for utvinning av kull, olje, naturgass, malm og oljeskifer.	Olje- og energidepartementet for tiltak etter petroleumsløven. Norges vassdrags- og energidirektorat for tiltak etter naturgassloven.
3. ENERGIINDUSTRI		
a)	Lagring av brennbar gass under jorden.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Industriell brikettering av kull og lignitt.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Industrianlegg og rørledninger for transport av olje og gass, damp og varmtvann som ikke krever tillatelse etter naturgassloven, petroleumsløven eller energiløven.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Lagring av naturgass på jordoverflaten som ikke krever tillatelse etter naturgassloven eller petroleumsløven.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	Lagring av fossilt brensel på jordoverflaten som ikke krever tillatelse etter naturgassloven eller petroleumsløven.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
f)	Industrianlegg for produksjon av elektrisk energi, damp og varmtvann som krever konsesjon etter energiløven.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiløven.
g)	Industrianlegg og rørledninger for transport av olje og gass, damp og varmtvann som krever konsesjon etter energiløven, naturgassloven eller petroleumsløven.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Naturgassloven. Energiløven. Olje- og energidepartementet. Petroleumsløven.
h)	Lagring av naturgass på jordoverflaten.	Olje- og energidepartementet for tiltak etter petroleumsløven. Norges vassdrags- og energidirektorat for tiltak som krever konsesjon etter naturgassloven.
i)	Lagring av fossilt brensel på jordoverflaten.	Olje- og energidepartementet for tiltak etter petroleumsløven. Norges vassdrags- og energidirektorat for tiltak som krever konsesjon etter naturgassloven.
j)	Anlegg for bearbeiding og lagring av radioaktivt avfall der det kreves tillatelse fra Statens strålevern.	Statens strålevern. Atomenergiløven. Forurensningsloven og Strålevernloven
k)	Anlegg for produksjon av vannkraft.	Norges vassdrags- og energidirektorat for tiltak som krever konsesjon etter vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven.

l)	Konsesjonspliktige overføringsledninger	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
m)	Konsesjonspliktige anlegg for utnytting av vindkraft til energiproduksjon.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
n)	Rørledninger for transport av CO ₂ -strømmer med sikte på geologisk lagring.	Tiltak som omfattes av Naturgassloven Norges vassdrags- og energidirektorat. Tiltak som omfattes av petroleumsloven behandles etter egne regler om konsekvensutredninger. Tilsvarende gjelder tiltak som omfattes av kontinentalsokkelloven. Olje- og energidepartementet.
o)	Flomsikring, anlegg for uttak eller kunstig infiltrasjon for gjenoppbygging av grunnvann, samt tiltak for permanent senkning av innsjøer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
p)	Anlegg for transport av vannressurser mellom nedbørfelt som ikke omfattes av vedlegg I.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.

4. PRODUKSJON OG BEARBEIDING AV METALL

a)	Anlegg for produksjon av råjern eller stål (første- eller andregangs smelting) med tilhørende utstyr for kontinuerlig støpning.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Anlegg for bearbeiding av ferrometaller ved hjelp av: i) Varmevalsing, ii) Smiing med hammere, iii) Påføring av beskyttelseslag av smeltet metall.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Ferrometallstøperier.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Anlegg for smelting, herunder legering, av ikke-jernholdige metaller, unntatt edelmetaller, herunder gjenvinningsprodukter (raffinering, støpning).	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	Anlegg for overflatebehandling av metaller og plast ved hjelp av en elektrolytisk eller kjemisk prosess.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
f)	Anlegg for produksjon og montering av motorvogner.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
g)	Skipsverft.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
h)	Produksjons- og reparasjonsanlegg for luftfartøy.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
i)	Produksjon av jernbanemateriell.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.

j)	Eksplosjonsforming.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
k)	Anlegg for røsting og sintring av malm.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
5. MINERALINDUSTRI		
a)	Koksverk (tørredestillasjon av kull).	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Sementproduksjonsanlegg.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Anlegg for produksjon av asbest og fremstilling av asbestbaserte produkter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Anlegg for produksjon av glass, herunder glassfibrer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	Anlegg for smelting av mineralske stoffer, herunder produksjon av mineralfibrer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
f)	Anlegg for produksjon av keramiske produkter ved brenning, særlig takstein, murstein, ildfast stein, fliser, steintøy eller porselen.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
6. KJEMISK INDUSTRI (PROSJEKTER IKKE OMFATTET AV VEDLEGG I)		
a)	Behandling av halvfabrikata og produksjon av kjemikalier.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Produksjon av plantevernmidler og legemidler, maling og lakk, elastomer og peroksider.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Lagringsanlegg for olje, samt petrokjemiske og kjemiske produkter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
7. NÆRINGSMIDDELINDUSTRI		
a)	Fremstilling av dyre- og plantefett.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Konservering av dyre- og planteprodukter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Fremstilling av meieriprodukter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Brygging og malting.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	Sukkervareproduksjon.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
f)	Slakterier.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
g)	Industriell fremstilling av stivelse.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
h)	Fiskemels- og fiskeoljefabriker.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
i)	Sukkerfabrikker.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.

8. TEKSTIL-, LÆRVARE-, TREVARE- OG PAPIRINDUSTRI		
a)	Industrianlegg for produksjon av papir og papp (prosjekter som ikke omfattes av vedlegg I).	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Anlegg for forbehandling (vasking, bleking, mercerisering) eller farging av fibrer eller tekstiler.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Anlegg for garving av huder og skinn.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Anlegg for produksjon og behandling av cellulose.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
9. GUMMIINDUSTRI		
	Produksjon og behandling av elastomerprodukter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
10. INFRASTRUKTURPROSJEKTER		
a)	Utviklingsprosjekter for industriområder.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Utviklingsprosjekter for by- og tettstedsområder.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Bygging av jernbane og anlegg for omlasting av gods, samt terminaler som betjener flere transportsystemer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Bygging og utvidelse av flyplasser, samt landingsplass for helikopter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	Bygging av veier, havner og havneanlegg, herunder fiskehavner og offshorerelaterte havner, samt utvidelse eller vesentlig endret bruk av eksisterende farleder.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
11. ANDRE PROSJEKTER		
a)	Permanente konkurranse- og testbaner for bil og motorsykkel.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Anlegg for avfallsdisponering basert på forbrenning.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Renseanlegg for spillvann.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Opplagringsplasser for slamavleiring.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	Lagring av skrapjern, herunder opphoggingsplasser for kjøretøyer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
f)	Prøvingsbenker for motorer, turbiner eller reaktorer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
g)	Anlegg for produksjon av syntetiske mineralfibrer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
h)	Anlegg for gjenvinning eller destruering av eksplosjonsfarlige stoffer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.

i)	Destruksjonsanlegg for dyreskrotter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
j)	Næringsbygg, herunder kjøpesenter, bygg for offentlig eller privat tjenesteyting og bygg til allmennyttige formål.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
k)	Deponier for masse på land og i sjø større enn 50 dekar eller 50 000 m ³ masse.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
l)	Virksomheter omfattet av forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
12. TURISME OG FRITID		
a)	Hoppbakker, skianlegg og skiheiser, taubaner og tilknyttet utbygging.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
b)	Lystbåthavner.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
c)	Feriebyer, hotellkomplekser utenfor bymessige områder og tilknyttet utbygging.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
d)	Permanente campingplasser.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
e)	Golfbaner, temparker o.l.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
13. UTVIDELSER ELLER ENDRINGER		
	Utvidelser eller endringer av tiltak nevnt i vedlegg II som kan få vesentlige virkninger, jf. vedlegg III.	Jf. ovenfor

VEDLEGG II.A. Opplysninger som skal fremlegges av forslagsstiller for planer og tiltak i vedlegg II, jf. § 3 første ledd bokstav a og b

Dersom det er relevant, skal forslagsstiller ta hensyn til vedlegg III i følgende beskrivelse:

1. En beskrivelse av planen eller tiltaket, herunder særlig:
 - a) en beskrivelse av hele tiltakets fysiske egenskaper og eventuelt av rivingsarbeider,
 - b) en beskrivelse av tiltakets lokalisering, særlig om områdene som antas å bli berørt har miljøverdier som krever særskilte hensyn, jf. pkt. 2 i vedlegg III.
2. En beskrivelse av miljøhensyn som antas å bli vesentlig berørt av prosjektet.
3. En beskrivelse av alle kjente vesentlige virkninger som tiltaket antas å ha som følge av:
 - a) de forventede reststoffene og utslippene, samt avfallsproduksjonen, dersom det er relevant,
 - b) bruken av naturressurser, særlig jord, arealer, vann og biologisk mangfold.

VEDLEGG III. Vurdering av vesentlige virkninger

Vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger, skal gjøres etter følgende kriterier:

1. Planen eller tiltakets egenskaper

Planen eller tiltakets egenskaper må vurderes med særlig vekt på:

- a) planen eller tiltakets omfang eller størrelse og utforming,
- b) om planen eller tiltaket vil virke sammen med andre gjennomførte, vedtatte eller planlagte planer eller tiltak
- c) bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, vann og biologisk mangfold,
- d) avfallsproduksjon,
- e) forurensning, herunder klimagassutslipp, og ulemper,
- f) risikoen for alvorlige ulykker og/eller katastrofer som kan påvirke det planlagte tiltaket, herunder slike som forårsakes av klimaendringer, i samsvar med vitenskapelig kunnskap,
- g) risikoen for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning

2. Planen eller tiltakets lokalisering

Det må vurderes om viktige miljøverdier i områder som kan bli berørt av planen eller tiltaket, kan bli påvirket med særlig hensyn til

- a) eksisterende og godkjent arealbruk,
- b) hvor vanlig forekommende naturressursene (arealer, jord, vann og biologisk mangfold) i området (herunder i grunnen) er, samt deres tilgjengelighet, kvalitet og gjenoppbyggingsevne,
- c) hvor robust naturmiljøet er mot påvirkninger, der det særlig legges vekt på følgende typer områder:
 - i) våtmarker, kant- og strandsoner langs elver og innsjøer, elvemunninger,
 - ii) kyst og hav,
 - iii) fjell- og skog,
 - iv) byer og tettsteder
- d) Verneområder etter naturmangfoldloven kap. V eller markaloven, samt objekter,

områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven

- e) områder som er beskyttet etter annet regelverk enn nevnt i bokstav a eller gjennom Stortingsvedtak, og utvalgte naturtyper.
- f) Områder der relevante miljøkvalitetsstandarder fastsatt i henhold til EU-regelverk ikke er fulgt eller anses for ikke å være fulgt
- g) Verdifulle landskap
- h) Verdifulle kulturminner og kulturmiljøer
- i) Områder som har betydning for samiske utmarksnæringer og reindrift
- j) Naturområder som er særlig viktig for friluftsliv
- k) Fare- og aktsomhetsområder

3. De mulige virkningenes karakter

Følgende forhold må også vurderes for å avklare om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger:

- a) virkningenes størrelse og omfang (for eksempel geografisk område og størrelse på befolkningen som antas å bli berørt),
- b) typen virkninger,
- c) om virkningene strekker seg over landegrensene,
- d) virkningenes intensitet og kompleksitet,
- e) sannsynligheten for at virkningene oppstår,
- f) virkningenes forventede begynnelse, varighet, hyppighet og reversibilitet,
- g) samlet virkning med eksisterende og/eller godkjente planer eller tiltak,
- h) muligheten for effektiv begrensnings av virkningene.

VEDLEGG IV. Innhold i konsekvensutredningen

1. En beskrivelse av planen eller tiltaket, herunder særlig:
 - a) en beskrivelse av lokalisering,
 - b) en beskrivelse av tiltakets fysiske egenskaper, herunder eventuelt av nødvendige rivingsarbeider, og av arealbehovet i bygge- og driftsfasen,
 - c) en beskrivelse av de viktigste trekkene ved tiltakets driftsfase (særlig en eventuell produksjonsprosess), for eksempel energibehov, energiforbruk og energiløsninger, transportbehov, type og mengde materialer og naturressurser (herunder vann, arealer, jord og biologiske ressurser) som er brukt,
 - d) et anslag, etter type og mengde, over forventede reststoffer og utslipp (for eksempel vann-, luft- og jordforurensning, støy, vibrasjoner, lys, varme, stråling) samt over avfall produsert i bygge- og driftsfasen.

2. En beskrivelse av de alternativene som forslagsstiller har vurdert, for eksempel når det gjelder utforming, teknologi, lokalisering, omfang og målestokk, og i nødvendig grad utredning av relevante og realistiske alternativer. Valg av utredningsalternativ skal begrunnes, herunder en sammenligning av virkninger for miljø og samfunn.

3. En beskrivelse av relevante aspekter ved nåværende miljøtilstand og en oversikt over hvordan tilstanden forventes å utvikle seg dersom planen eller tiltaket ikke gjennomføres (null-alternativet). Vurderingen skal være basert på det som ut fra sakens karakter og omfang er rimelig å forvente at forslagsstiller frembringer av vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap samt annen tilgjengelig miljøinformasjon.

4. a) En beskrivelse av de faktorene som kan antas å bli vesentlig påvirket: befolkning, befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning, naturmangfold, økosystemtjenester, arealer (for eksempel arealbeslag), jord (for eksempel organiske stoffer, erosjon, komprimering, forsegling), vann (for eksempel hydromorfologiske endringer, mengde og kvalitet og overvannshåndtering), luft, klima (for eksempel klimagassutslipp, virkninger knyttet til tilpasning), materielle verdier, kulturminner og kulturmiljø, arkitektoniske, estetiske aspekter, landskap, friluftsliv og samisk natur- og kulturgrunnlag.

- b) For planer etter plan- og bygningsloven skal det der det er relevant i tillegg gis en beskrivelse av tilgjengelighet for alle, barn og unges oppvekstvilkår og kriminalitetsforebygging.

5. En beskrivelse av de vesentlige miljøvirkningene som planen eller tiltaket kan antas å ha som følge av blant annet:
 - a) byggingen og tilstedeværelsen av tiltaket, herunder rivingsarbeider dersom det er relevant,
 - b) bruken av naturressurser, særlig arealer, jordsmonn, vann og biologisk mangfold, idet det så langt det er mulig tas hensyn til en bærekraftig tilgang til disse ressursene,
 - c) forurensning, støy, vibrasjoner, lys, varme og stråling, ulemper som oppstår, samt sluttbehandling og gjenvinning av avfall,

- d) risikoen for befolkningens helse, kulturarven eller miljøet (for eksempel på grunn av ulykker eller katastrofer),
- e) samlede virkninger med gjennomførte, vedtatte og/eller godkjente planer eller tiltak. Her skal det blant annet tas hensyn til spesielt verdifulle eller sårbare områder eller naturressurser som allerede er påvirket,
- f) planen eller tiltakets innvirkning på klimaet (for eksempel arten og omfanget av klimagassutslipp eller økt transportbehov) og planen eller tiltakets sårbarhet for klimaendringer, og naturfarer som flom og skred, stormflo og havnivåstigning,
- g) teknologi og stoffer som brukes.

Beskrivelsen av de antatte vesentlige virkningene på faktorene angitt i nr. 4, bør omfatte planen eller tiltakets direkte virkninger og eventuelle indirekte og sumvirkninger, virkninger over landegrensene, virkninger på kort og lang sikt, varige og midlertidige samt positive og negative virkninger. I denne beskrivelsen bør det tas hensyn til de miljømålene som er fastsatt nasjonalt eller internasjonalt, og som er relevante for prosjektet.

- 6. En beskrivelse av hvilke metoder som er brukt for kartlegging og utredning, herunder feltundersøkelser. Beskrivelsen skal inkludere eventuelle vanskeligheter (for eksempel tekniske mangler eller kunnskapsmangler) i forbindelse med sammenstillingen av informasjonen og de viktigste usikkerhetsfaktorene.
- 7. En beskrivelse av de tiltak som er planlagt for å unngå, forebygge, begrense eller om mulig kompensere de identifiserte vesentlige skadevirkningene på miljøet, og eventuelt av foreslåtte overvåkingsordninger (for eksempel etterundersøkelser). I denne beskrivelsen bør det redegjøres for i hvilken utstrekning vesentlige skadevirkninger på miljøet kan unngås, forebygges, begrenses eller kompenseres, og den bør omfatte både bygge- og driftsfasen.
- 8. En beskrivelse av planen eller tiltakets forventede virkninger på miljø og samfunn som følge av prosjekts sårbarhet for risiko for større ulykker og/eller katastrofer som er relevante for det aktuelle prosjektet. Dersom det er relevant, bør beskrivelsen omfatte tiltak som er planlagt for å forebygge eller begrense vesentlige skadevirkninger av slike hendelser på miljøet, og opplysninger om beredskapen for og den planlagte innsatsen ved slike nødssituasjoner, jf. også plan- og bygningsloven § 4-3 for planer etter plan- og bygningsloven om risiko og sårbarhetsanalyser.
- 9. Et ikke-teknisk sammendrag av opplysningene fremlagt i samsvar med nr. 1-8.
- 10. En referanseliste med opplysninger om de kildene som er brukt i beskrivelser og vurderinger i rapporten.